	Sēdes video translācija	29.05.2019	9.00	11.00	Preses konfer.

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/539
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=29c98234-61e6-4d0b-a14b-fb241e299e6b

29.05.2019. 13.Saeima septītā sēde-pavasara sesija, ārkārtas prezidenta vēlēšanas 168/Lp13 *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2019.gada 29. maija sēde (pirmā) sākas pl. 10:00
sēde slēgta pl. 13:20, sēdes ilgums- 3 h 20 minūtes

PIEBILDE: 29. maijā notiek viena sēde nr.7 (pavasara sesija).
LABOT KĻŪDU: nav ievietota saite stenogrammā, uz sēdes video ierakstu e-arhīvā Saeimā *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas pavasara sesijas septītā (ārkārtas) sēde 2019. gada 29. maijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie deputāti! Aicinu ieņemt vietas Sēžu zālē. Sāksim Saeimas šā gada 29. maija ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā - **Valsts prezidenta vēlēšanas**.

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas vārdā - deputāte Janīna Kursīte-Pakule. J. Kursīte-Pakule (NA).

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie Valsts prezidenta amata kandidāti! Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija saskaņā ar Valsts prezidenta ievēlēšanas likumu 10. maijā saņēma izvērtēšanai Valsts prezidenta amata kandidātu Egila Levita un Jura Jansona dokumentus, bet 13. maijā - Valsts prezidenta amata kandidāta Didža Šmita dokumentus.

Komisija pieprasīja un saņēma no Satversmes aizsardzības biroja, Ģenerālprokuratūras, Valsts ieņēmumu dienesta, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Iekšlietu ministrijas Informācijas centra un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ziņas par Valsts prezidenta amata kandidātu atbilstību Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma noteikumiem un, pamatojoties uz sniegtajām ziņām, atzīst, ka Valsts prezidenta amata kandidāti - Egils Levits, Juris Jansons un Didzis Šmits - atbilst Valsts prezidenta ievēlēšanas likuma noteikumiem.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Uzsākam debates.

Nacionālās apvienības frakcijas vārdā - deputāts Raivis Dzintars. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

R. Dzintars (NA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Apmēram pirms četriem gadiem, 2015. gada 3. jūnijā, bija saulaina, vasarīga diena. Mēs - arī daļa no šeit klātesošajiem - tikāmies šajā pašā

zālē ārkārtas sēdē. Es toreiz kāpu šajā tribīnē un uzrunāju 12. Saeimas deputātus. Arī toreiz viesu sektorā sēdēja Valsts prezidenta amata kandidāts Egils Levits, un arī toreiz aicināju atbalstīt viņa ievēlēšanu par Valsts prezidentu. Gan Egils Levits, gan viņa atbalstītāji nojauta par slepenu vienošanos slēgtā balsojumā ievēlēt citu kandidātu. No tribīnes, uzrunājot deputātus, toreiz teicu: lai Egilu Levitu ievēlētu, ir jānotiek brīnumam... Brīnums nenotika. Notika deputātu pakļaušanās aizmuguriskās shēmās panāktam lēmumam.

Ticu, ka Raimonds Vējonis savus valsts vadītāja pienākumus centās veikt labi. Kaut kas izdevās veiksmīgāk, kaut kur neveicās, bet ēna pār to, kā un kāpēc Raimonds Vējonis tika ievēlēts, neizzuda. Jo lēmuma pieņēmēju mērķis nebija ievēlēt valstij piemērotāko prezidentu. Mērķis bija izgāzt Levitu.

Šodien ir 2019. gada 29. maijs. Bet kaut kādā ziņā mēs esam atgriezušies 2015. gada 3. jūnija saulainajā dienā. Latvijas pilsoņi ir gribējuši, lai šodien mēs šeit esam citā sastāvā un spējīgi izlabot toreiz pieļauto kļūdu. Kļūda toreiz bija neievēlēt par prezidentu Egilu Levitu.

Kādam ir jābūt Latvijas Valsts prezidentam?

Lūk, kā uz šo jautājumu atbild pazīstamā latviešu dzejniece un dramaturģe Māra Zālīte: "Viņam ir jābūt tādam, kurš, reprezentējot savu valsti, vienlaikus spēj komunicēt gan ar Ķīnas ķeizaru, gan ar jebkuru Latvijas iedzīvotāju."

Minēšu četrus argumentus, kāpēc Egils Levits vislabāk atbilst šādam raksturojumam.

Pirmkārt, tās ir valodu zināšanas. Kandidāts runā piecās valodās, no tām franču, angļu un vācu ir viņa ikdienas darba valoda.

Otrkārt, tā ir augsta kompetence valsts lietās. Kā konstitucionālo tiesību eksperts, kā Eiropas Savienības Tiesas tiesnesis, kā politikas procesā pieredzējis sabiedriski aktīvs cilvēks viņš lieliski izprot to, kas viņam būs jāpārstāv. Valsts. Valsts tās juridiskajā, politiskajā, filozofiskajā un arī cilvēciskajā dimensijā.

Treškārt, tā ir spēja loģiski, strukturēti un saprotami formulēt viedokli. Arī tad, kad jārunā par sarežģītām tēmām. Esmu bijis liecinieks, kā Egils ar profesionālu stāstījumu aizrauj gan akadēmiskos intelektuāļus, piemēram, Bīriņu pils semināros, gan uzstājoties pirmā kursa studentiem un skolēniem. Spēja domāt kopsakarībās, atšķirt būtisko no nebūtiskā ir milzīgs Levita trumpis, lai spētu ieinteresēt, argumentēt, pārliecināt un visbeidzot panākt mērķi.

Ceturtkārt, un tas, manuprāt, ir viens no būtiskākajiem argumentiem, viņš zina, kāpēc viņš to dara. Garantēt latviešu nācijas, tās valodas un kultūras pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem. Egils Levits savulaik panāca, ka šis Latvijas valsts mērķis ir ierakstīts Latvijas Satversmē. Atļaušos teikt, ka latviešu nācijas, tās valodas un kultūras attīstība ir arī Egila Levita personīgais mērķis. Katrs, kurš Egilu pazīst, jūt, ka tā ir viņa sirdslieta, ka tas ir dzinulis fantastiskai izturībai un darbaspējām, par ko izsakās viņa kolēģi profesionālajā jomā.

Tikai tas, kuram ir pašam degsme sirdī, spēj iededzināt citu sirdis. Vai tas būtu Ķīnas ķeizars vai ikviens Latvijas iedzīvotājs.

Godātie kolēģi! Valsts prezidents nav viens no daudziem amatiem. Tas ir valsts simbols - līdzīgi kā karogs, kā ģerbonis, kā mūsu himna. Tas ir cilvēks, kuram ienākot mēs pieceļamies un kura portrets skolēniem stāsta par mūsu izvēli. Tā ir mūsu valsts galvenā persona. Cilvēks, kurš iemieso vēstījumu - kas, mūsu izpratnē, šodien ir Latvija.

Šodien, kad jaunajā Latvijas simtgadē pirmo reizi vēlējam mūsu Valsts prezidentu, es savā un Nacionālās apvienības vārdā aicinu uzticēt šo pienākumu Egilam Levitam! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Frakcijas "Attīstībai/Par!" vārdā - deputāts Daniels Pavļuts.

D. Pavļuts (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Kolēģes un kolēģi! Dāmas un kungi! Šajās Valsts prezidenta vēlēšanās mums ir bijis kvalitatīvākais kandidātu izvirzīšanas un prezidenta ievēlēšanas process, kāds jebkad pastāvējis Latvijas Republikā.

Beidzot ne tikai mums, politiķiem, bet arī medijiem un sabiedrībai ir bijis pietiekami ilgs laiks kandidātu vētīšanai no viņu izvirzīšanas līdz šīsdienas Saeimas balsojumam.

Vēl vakar vakarā mēs sabiedriskajā televīzijā vērojām trīs oficiāli, atklāti izvirzītu kandidātu debates. Kas ir vēl svarīgāk - šodien mums ir atklātas Valsts prezidenta vēlēšanas, kas garantē atbildīgu politisko partiju balsojumu. Bez paslēpēm, bez plecu raustīšanas un daudznozīmīgiem smaidiem kamerās.

Bieži kā galvenais kandidātu un pēcāk arī prezidenta darbības vērtēšanas mērs izskan: "Ka tik nebūtu jākaunas!" Tā tam nevajadzētu būt. Manuprāt, prezidentam ir jābūt cilvēkam, kura uzskatiem var piekrist vai nepiekrist, bet kuru kā cilvēku, viņa uzskatus un rīcību ir iespējams novērtēt, izprast un cienīt.

Valsts prezidenta ievēlēšanas likumā noteiktie kritēriji kandidātiem ir gana vispārīgi. Tiem Latvijā, par laimi, atbilst pietiekami daudz cilvēku. Uzskatu, ka ar tiem nepietiek, lai ievēlētu cienījamu prezidentu. "Attīstībai/Par!" uzskata, ka Valsts prezidenta amata kandidāti jāvērtē pēc augstāka standarta.

Prezidentam ir jābūt cilvēkam, kurš jau no pirmās dienas spēj efektīvi pildīt savus pienākumus, kuram pirmie gadi vai pat viss amata termiņš nepaiet, mācoties būt par prezidentu. Izsakoties tēlaināk, kuram "amata kurpes" der uzreiz, nevis kurš tajās cer "ieaugt", bet var jau gadīties, ka arī neieaug.

Prezidentam ir jābūt cilvēkam ar Eiropas un pasaules skatījumu. Ar skatījumu, kas piemīt citiem Eiropas valstu vadītājiem. Prezidentam ir jābūt cilvēkam, kurš runā gan svešvalodās, gan diplomātijas valodā un dara to pārliecinoši un ar pašcieņu.

Prezidentam ir jābūt cilvēkam, kurš sevi jau ir pierādījis vienā vai vairākās citās dzīves jomās, nesavtīgi kalpojot Latvijai. Tam ir jābūt cilvēkam, kurš nozīmīgajam amatam pienes papildu svaru, nevis otrādi.

Šie ir kritēriji, kam jābūt prezidenta izvēles pamatā, un Egila Levita gadījumā es varu atbildēt apstiprinoši par katru no tiem: gan likumā noteiktajiem, gan tiem, kam varbūt nākotnē vēl jābūt nostiprinātiem likumā.

Kolēģi! Nav tā, ka "Attīstībai/Par!" ar Egilu Levitu pilnībā sakrīt viedokļi visos jautājumos. Mūsu viedokļi ir gana atšķirīgi, tomēr mēs apzināmies, ka Valsts prezidentam ir jābūt pārpartejiskam un jāstrādā visas Latvijas sabiedrības interesēs. Tas nozīmē, ka neviens kandidāts pilnībā neatbildīs visu vēlētāju un politisko partiju vērtībām un mērķiem. Galu galā - prezidentam

ir jāspēj īstenot Satversmē nostiprināto varas līdzsvarošanas principu. Egilam Levitam nav jābūt par "mūsu" prezidentu, bet par Latvijas prezidentu.

Egils Levits kā savas prioritātes ir definējis sabiedrības solidaritāti, piederības Latvijai veicināšanu un Latvijas attīstību modernas valsts virzienā.

Šīs ir lietas, kas, arī mūsu skatījumā, ir svarīgas Latvijai. Mēs labprāt ar Egilu Levitu sadarbosimies šo prioritāšu īstenošanā - demokrātiskas, iekļaujošas, modernas Latvijas un tās valstiskuma būvēšanā.

Šodien aicinu katru sabiedrības priekšā atbildīgu deputātu atbalstīt Eiropas Savienības Tiesas tiesneša Egila Levita ievēlēšanu Valsts prezidenta amatā.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Jauno konservatīvo frakcijas vārdā - deputāte Dagmāra Beitnere-Le Galla.

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Godātie deputāti! Dāmas un kungi! Valsts prezidenta amata kandidāti! Jauno konservatīvo frakcijas un Jaunās konservatīvās partijas vārdā es gribu atbalstīt Valsts prezidenta amatam Egila Levita kandidatūru, jo Jaunajai konservatīvajai partijai ļoti svarīgs ir tiesiskums. Mēs uzskatām, ka Egila Levita personā mēs iegūsim prezidentu, ar kuru kopā sadarbojoties iegūsim jaunu paātrinājumu Latvijas attīstībai. Kā jau iepriekšējie runātāji teica, - demokrātiskai, iekļaujošai un modernai Latvijai...

Es pateicos Dzintara kungam par vēsturisko ieskatu, un es arī uzskatu, ka mums, kas pārstāvam sabiedrību, ir sabiedrības dots mandāts ievēlēt par prezidentu tādu cilvēku, ar kuru mēs lepojamies, kurš pārstāv Latviju vislabākajā veidā. Tas ir cilvēks, kurš ir šodien zālē, un tas ir Egils Levits. Cilvēks, kuram ir liela starptautiska autoritāte. Tas ir Eiropas Savienības Tiesas tiesnesis, kas lasa lekcijas Amerikas universitātēs, kas ir Japānas juristu biedrības goda loceklis. Mēs iegūstam visaugstākās raudzes valststiesību profesionāli valsts vadībā. Mums ir jāsaprot, ka esam demokrātiska republika, jo varas trīsstūris - Saeimas priekšsēdētāja, kas, manuprāt, ir Saeimas prezidente, Ministru prezidents un Valsts prezidents... šis varas trīsstūris ir ļoti svarīgs demokrātiskai valstij.

Es gribu vēl atzīmēt Egila Levita nopelnus. Uzskatu, ka viņš vispilnīgāk atbilst šābrīža Latvijai, jo tad, kad mūsu attīstībā notiek krīze vai bremzējas mūsu pašizpratne (es pat teiktu radikālāk - izzūd pašizpratne), tad... Egila Levita klātbūtne Latvijā intelektuāli bija ļoti nozīmīga, atjaunojot pašizpratni - kas mēs esam. Mēs šodien vairs nebaidāmies no jēdziena "valstsnācija". Mēs nebaidāmies sevi saukt ne tikai par tautu, bet par nāciju. Un tas ir pateicoties Egila Levita rūpēm un viņa intelektuālajai klātbūtnei.

Mums ir ļoti svarīgi apzināties, ka laika ritumā kaut kas izzūd mūsu redzējumā arī par valsti. Un te parādās apkopotas intervijas ar Egilu Levitu - grāmata ar nosaukumu "Valstsgriba". Vienkārši, pašsaprotami jēdzieni, bet tie kaut kādā veidā ir izzuduši. Valsts prezidents iedod lielas dimensijas visai nācijai, kā sevi saprast šajā modernajā, trauksmainajā laikmetā. Mums ir augstākajā mērā svarīgi iegūt šādu personu valsts vadībā.

Godātie kolēģi! Es jūs aicinu šodien veikt izšķirošu soli un izdarīt to, ko 12. Saeima neizdarīja pirms četriem gadiem. Es jūs aicinu balsot par labāko Valsts prezidenta amata kandidātu - Egilu Levitu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas vārdā - deputāts Armands Krauze.

A. Krauze (ZZS).

Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Dāmas un kungi! Augsti godātie Valsts prezidenta amata kandidāti! Šodien mums visiem ir jāpieņem ļoti nozīmīgs lēmums. Mēs, Saeimas deputāti, balsosim par vienu no trim izvirzītajiem Valsts prezidenta amata kandidātiem. Un pirmo reizi šis balsojums būs atklāts. Tas uzliek papildu atbildību un, jāatzīst, rada arī bažas, vai patiesi katrs, īpaši es skatos uz koalīcijas deputātiem, balsos pēc savas labākās sirdsapziņas! Vai pašu deputātu un to pilsoņu, kas deputātus izvēlējušies par saviem priekšstāvjiem, griba būs spēcīgāka par koalīcijas disciplīnu?

Zaļo un Zemnieku savienība Valsts prezidenta amatam ir izvirzījusi Juri Jansonu. Tiesībsargu, kurš strādā jau otro pilnvaru termiņu. Mēs uzskatām, ka mūsu virzītais kandidāts ir cienīgs ieņemt augsto amatu un spēs godprātīgi pārstāvēt ikvienu Latvijas iedzīvotāju.

Par to liecina Jura Jansona līdzšinējais darbs, iedziļināšanās sociālajos jautājumos un daudzās sabiedrībai nozīmīgās norisēs. Juris Jansons ir spējis pacelt tiesībsarga institūciju jaunā kapacitātē un nav baidījies iebilst ne Saeimai, ne valdībai, ne valsts vai pašvaldību institūcijām, aizstāvot dažādu sabiedrības grupu intereses un aktualizējot sāpīgus vai neērtus jautājumus.

Godātie kolēģi! Gan Saeimā, gan sabiedrībā un atsevišķās tās grupās vairākkārt ir bijušas diskusijas par to, kādam jābūt Valsts prezidentam. Vai prezidents pilda tikai valsts simbola funkcijas un ieņem zināmu lomu drošības un likumdošanas jomās? Mēs, Zaļo un Zemnieku savienība, esam pārliecināti, ka Valsts prezidenta pienākumi un iespējas ir daudz plašākas. Arī zvērestā, ko, stājoties amatā, nodod Valsts prezidents, ir vārdi: "[..] viss mans darbs būs veltīts Latvijas tautas labumam. Es darīšu visu, kas stāvēs manos spēkos, lai sekmētu Latvijas valsts un tās iedzīvotāju labklājību."

Valsts prezidents, neapšaubāmi, pārstāv Latviju starptautiski, veicina mūsu atpazīstamību, Latvijas interešu aizstāvību. Tās ir svarīgas un ļoti atbildīgas jomas, tai pašā laikā ne mazāk būtiska ir Valsts prezidenta loma iekšpolitikā. Īpaši šobrīd. Valsts prezidentam ir likumdošanas tiesības. Ne mazāk svarīgi - Valsts prezidents kā politiskais vai valsts līderis var aktualizēt un izgaismot ikvienam Latvijas iedzīvotājam būtiskus jautājumus, aktīvi iesaistoties to risināšanā, ierosinot Saeimas sēdes vai pat valdības ārkārtas sēdes sasaukšanu.

Klausoties mūsu virzītā kandidāta Jura Jansona redzējumā par iespējamām prioritātēm, ļoti atzinīgi vērtējam viņa akcentu tieši iekšpolitikas jautājumiem gan sociālajā jomā, gan vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā ikvienam Latvijas iedzīvotājam.

Piekrītu arī Jura Jansona redzējumam, ka Valsts prezidentam jābūt kā saliedētājam starp politisko varu un sabiedrību, jo plaisa starp abām ir liela. Uzskatu, ka Juris Jansons kā tiesībsargs ir pierādījis, ka spēj kļūt par šādu saliedējošo spēku.

Kolēģi! Zaļo un Zemnieku savienība aicina ikvienu deputātu šodien, izdarot atzīmes balsošanas biļetenā, vēlreiz apsvērt - kāds prezidents Latvijai un tās cilvēkiem ir vajadzīgs? Prezidents, kas pārstāv un aizstāv ikvienu jeb tautas prezidents vai koalīcijas prezidents, kurš faktiski tiek nevis ievēlēts, bet iecelts amatā bez diskusijām?

Aicinu atbalstīt Juri Jansonu Valsts prezidenta amatam! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Frakcijas SASKAŅA vārdā - deputāts Vjačeslavs Dombrovskis.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Es lūdzu apvienot uzstāšanās laikus.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

V. Dombrovskis. Augsti godātie deputāti! Dāmas un kungi! Šodien lielai daļai mūsu tautas un arī deputātu laikam ir tāda nolemtības sajūta. Kariņa kungs arvien vairāk attālinās no valsts, zemes un tautas un jau kuro reizi kopš Saeimas vēlēšanām pārvar jebkuru, pat fizikas gravitācijas, likumu. Bet pirms komentēt šo pārdabisko Kariņa valdības fenomenu, es gribu pievērsties vienam svarīgam jautājumam.

Koalīcijai ir savs prezidenta kandidāts. Debates, konkurence, demokrātija - koalīcijai visi šie vārdi ir tukši un sveši. Jautājums - kā koalīcija izvēlas savu prezidenta kandidātu? Koalīcijas filozofiju šajā jautājumā, manuprāt, ļoti labi raksturo anekdote, ko kādreiz izstāstīja vēlētājs ar dzīves pieredzi. Neuzticīgai sievai uzdod jautājumu - kāds viņai būtu ideāls vīrs? Viņa atbild: "Akls, kurls jūrnieks."

Godātie kolēģi! No koalīcijas viedokļa, jo tālāk Latvijas Republikas prezidents ir no Latvijas zemes un tautas, jo labāk. No koalīcijas viedokļa, vissliktākais iespējamais Valsts prezidents ir tāds, kurš labi izprot notiekošo mūsu valstī, kurš pazīst Latvijas tautu. Un, protams, vēl sliktāks varētu būt tāds, kurš pazīst arī to Latvijas tautas daļu, kas ir nelatvieši. Jo tieši šāds prezidents visvairāk iejauksies koalīcijas dzīvē un, nedod Dievs, to darīs arī veiksmīgi. No koalīcijas viedokļa, prezidenta galvenā funkcija ir kalpot tikai un vienīgi par valsts ārējo fasādi. Tieši tāda filozofija iemiesota arī prezidenta pilī - skaista fasāde slēpj neglītu aizmuguri, par kuru, iespējams, rodas jautājumi Būvniecības valsts kontroles birojam.

Darbspējīgo iedzīvotāju aizbraukšana, reģionu iztukšošanās, zema dzimstība, vāja izglītība, tā saucamā bezmaksas veselības aprūpe, gadu desmitiem neremontēti ceļi, niecīgas pensijas, zema valsts ekonomikas izaugsme - koalīcija vēlētos, lai nākamais prezidents būtu pēc iespējas tālāk no tā visa. Bet, godātie kolēģi, visbīstamākā īpašība, no koalīcijas skatpunkta, ir prezidenta amata kandidāta iecietība un patiesa vēlme veidot dialogu. Koalīcijai nav nekā bīstamāka par prezidentu, kurš varētu radīt apdraudējumu tā sauktajām sarkanajām līnijām, kurš varētu sākt uzdot jautājumus par to, kāpēc kopš neatkarības atgūšanas vismaz trešdaļa Latvijas iedzīvotāju atrodas politiskā izolācijā. Koalīcijai nav nekā bīstamāka par prezidentu, kurš būtu gatavs uzsākt dialogu ar nelatviešiem atbilstoši īstajām, kristīgajām, vērtībām, piemēram, tādām kā: "Tev būs mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu." To koalīcija nevienam prezidenta amata kandidātam nepiedos, jo tas apdraudēs koalīcijas varas monopolu. Jo visa viņu vara, visi viņu amati balstās uz sarkanajām līnijām un uz sabiedrības... trešdaļas Latvijas sabiedrības politisko izolāciju.

Tā vietā koalīcijai vajag kandidātu, kurš ar dedzību iestātos par dzimumu un seksuālo minoritāšu tiesībām, bet nekādā gadījumā - par vienlīdzīgu attieksmi pret citas tautības cilvēkiem. Koalīcijai vajag kandidātu, kurš skaidri iezīmētu nelatviešiem otršķirīgu pilsoņu lomu Latvijas sabiedrībā. Tāpēc, godātie kolēģi, koalīcijai nepieciešams prezidenta amata kandidāts, kurš lidinātos debesīs. Izraugoties Valsts prezidenta amata kandidātu, Kariņa koalīcija grib attālināties no zemes pēc iespējas tālāk. Ir, starp citu, svešvārds, kas ļoti precīzi raksturo šo fenomenu. Godātie kolēģi, šis svešvārds ir "levitācija". Levita kungs, visticamāk, pat nenojauš, kādiem pārdabiskiem politiskiem lidojumiem viņu, iespējams, vēlas izmantot šī koalīcija.

Bet, godātie kolēģi, es vēlos izteikt patiesu cieņu diviem cilvēkiem, kuri atrada sevī spēku un vēlmi principu vārdā kandidēt uz Latvijas prezidenta amatu. Visticamāk, viņiem šodien nav cerību, taču viņi katru Latvijas pilsoni iedrošina cerēt un rīkoties, uzņemties atbildību par sevi un citiem. Jansona kungs un Šmita kungs, jums no manis un maniem frakcijas biedriem vislielākie cieņas apliecinājumi par jūsu uzdrīkstēšanos un atvērtību šajā vēlēšanu procesā!

Šodien taisnība ir nevis tiem, kurus izvēlas koalīcija, bet tiem, kuri atrod sevī spēku iestāties un cīnīties par principiem un patiesajām vērtībām. Varbūt šodien nav tā diena, kad uzvarēs drosmīgie un patiesie, bet šodien ir diena, kad drosmīgie un patiesie ir pacēluši savu galvu.

Godātie kolēģi! Latvijai vajadzīgs prezidents, kurš ciena citus un pieņem arī atšķirīgus viedokļus, kurš spēj iedvest lepnumu par savu valsti ikvienam un saliedēt sabiedrību uz kopīgu vērtību pamata. Prezidents, kurš uzskata, ka kultūru daudzveidība ir valsts bagātība. Prezidents, kuram tabu ir neiecietība un naida kurināšana, nevis matemātika krievu valodā.

Šodien mēs atdosim savas balsis par Valsts prezidenta amata kandidātu, kurš visvairāk atbilst šīm kvalitātēm. *(Starpsauciens.)* Bet, protams, nevienam ievēlētajam prezidentam nekāda koalīcija jau vairs nespēs traucēt pietuvoties zemei un tautai. Prezidents, kurš šādi rīkosies, sagādās lielu vilšanos koalīcijai, bet spers soli tuvāk tam, lai kļūtu par tādu prezidentu, kuru ievēlētu Latvijas tauta.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie prezidenta amata kandidāti! Cienījamie, godātie kolēģi! Pirms četriem gadiem, pirmo reizi piedaloties Valsts prezidenta vēlēšanās un aicinot kolēģus atbalstīt Levita kungu, deputātiem atgādināju, ka būt to cilvēku vidū, kuriem Latvijas tauta uzticējusi nākamā Latvijas prezidenta izvēli, ir milzīga privilēģija, ka balsojums nozīmē ne tikai izvēli par labu prezidentam nākamajiem četriem gadiem, bet arī vīzijai par Latvijas valsts un sabiedrības nākotni.

Ir nomainījusies Saeima, bet principi, kurus šajā dienā ņemu vērā pats un par kuriem aicinu padomāt arī jūs, kolēģi, ir tie paši, kas pirms četriem gadiem. Valsts prezidenta amats Latvijā ir dziļi simbolisks. Ar to nedomāju pārāk bieži atkārtoto apgalvojumu, ka Valsts prezidentam ir tikai reprezentatīva loma. Visi Latvijas prezidenta svarīgākie lēmumi un darbība vienmēr sevī nesusi arī atklātu stāstu par valsti, kurā dzīvojam. Prezidents simboliski nes sevī un pārstāv mūs visus, mūsu pārliecību un dažādās dzīves, mūsu lielākos sasniegumus un spožākās idejas, mūsu neveiksmes un ambiciozākos mērķus, visus mūs vienojot kopumā, ko saucam par mūsu tautu.

Prezidenta institūcijas latiņa ir augsta, tās prestižu un reputāciju stingri nostiprināja pirmais neatkarīgās Latvijas Republikas prezidents Jānis Čakste un turpmākie Latvijas prezidenti, kuri skaidri apzinājās augstos kritērijus, pēc kuriem tie tika ievēlēti. Bez lielas formālās varas, bet ar milzīgu simbolisko autoritāti spēt ar savu attieksmi, pārliecību, stāju un vārdiem vienot valsti un tautu un nest tās vārdu pasaulē ir uzdevums, ar kuru jāspēj tikt galā Valsts prezidentam.

Izvēloties prezidentu, mēs neizvēlamies tās vai citas partijas vai kāda deputāta virzītu kandidātu. Mēs izvēlamies līderi - kādu, kuru uzlūkojam ar lepnumu un cieņu, kādu, kurš mūs dara drosmīgus un stiprus, kurš palīdzēs turēt muguru taisnu pārmaiņu vējos un kurš vienmēr būs uzticīgs tiem, kuriem pieder Latvijas valsts - tautai.

Cienīgajā kandidātu trio sevi par tādu ir pierādījis tieši Egils Levits. Eiropeisks Latvijas patriots, kurš apzinās un savā darbībā iemieso un parāda tās vērtības, kuras svarīgas mums visiem, - demokrātiju, taisnīgumu, tiesiskumu, drošību.

Kolēģi! Daudzi no jums deputāta amatu ieņem pirmo reizi un pirmo reizi šodien lems par Latvijas nākotni, ievēlot jaunu Latvijas Valsts prezidentu. Tā ir iespēja un privilēģija, kuru savā dzīvē iemanto retais. Mūsu kopīgais uzdevums ir par nākamo Latvijas prezidentu ievēlēt to cilvēku, par kura spēju un vēlmi pildīt prezidenta zvērestā iekļautos apsolījumus mums nav ne mazāko šaubu. Mums jāievēlē prezidents, ar kuru kopā leposimies... aizvadīt pirmos Latvijas otrās simtgades gadus. Atcerieties, ka šodien izdarām nopietnu izvēli, ar kuru definējam sev un sabiedrībai to, kādā veidā politiku veidojam un kādu turpinām veidot, - cinisku, uz sarunāšanu... piederību vai izdevīgumu balstītu, vai arī politiku, kas balstās vīzijā par plaukstošu un ilgtspējīgu Latvijas nākotni.

Katra jūsu balss vienlaikus ir jūsu portrets. Jo patiesībā Latvijas prezidents - tie esam mēs paši. Mūsu izvēlētais valsts vadītājs atspoguļos mūsu pārliecību un vērtības.

Un, to sakot, es aicinu atbalstīt Egila Levita kandidatūru Valsts prezidenta amatam.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Atim Zakatistovam.

A. Zakatistovs (KPV LV).

Es labprāt apvienotu abus laikus.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

A. Zakatistovs. Cienījamie kolēģi! Cienījamie Valsts prezidenta amata kandidāti! Dāmas un kungi! Politiskās partijas "KPV LV" frakcijas kodola vārdā es vēlos izteikt atbalstu Egilam Levitam.

Mūsu frakcijas lēmums par to nav nācis viegli. Tas ir ticis publiski bieži diskutēts, tāpēc es vēlētos paskaidrot, kādā veidā mēs, frakcija, nonācām pie šī lēmuma.

Pirmo reizi mēs tikāmies ar Levita kungu, kad viņš bija vienīgais izvirzītais kandidāts un bija iesaistīts ļoti grūtā sacensībā - vai nu Egils Levits, vai, iespējams, neeksistējošs ideālais Latvijas prezidents. Un šajā ziņā Egils Levits zaudēja. Mūsu frakcijas deputāti neredzēja viņu kā ideālo Latvijas prezidentu. Mēs frakcijas iekšienē mēģinājām izvirzīt savu kandidātu. Mēs runājām ar

dakteri Alēnu Butkēviču, mēs runājām ar tiesībsargu Jansona kungu, taču frakcijas iekšienē nespējām vienoties par vienu kandidātu.

Otrreiz mēs tikāmies ar Levita kungu, kad viņš bija viens no trim kandidātiem. Un, uzklausot Levita kungu, uzklausot Jansona kungu, zinot un labi pazīstot Šmita kungu, mēs nonācām pie savas izvēles.

Un tagad es paskaidrošu, kāpēc mēs nonācām pie tieši šādas izvēles. Levita kungs ar savu darbību šobrīd pienes Latvijai morālo dimensiju - cieņu un morālo dimensiju, kas ļauj redzēt mūsu nāciju tūkstošgades griezumā. Satversmes preambula ir tas konteksts, kurā mēs šobrīd skatāmies uz mūsu prezidentu. Un tās morālās dimensijas definējums ir ļoti vienkāršs: tūkstoš gadus mūsu tauta ir pastāvējusi, tūkstoš gadus mēs esam dzīvojuši kā nācija, cīnījušies ar grūtībām, un mums kā nācijai šajā brīdī ir pienākums izdzīvot.

Didža Šmita kandidatūra mums ir ļoti labi pazīstama. Tas, ko piedāvā Šmita kungs, ir saimniecisks apsviedīgums šī vārda vislabākajā nozīmē. Viņš savā retorikā pat izmanto jaunlatviešu izteicienu, kas ir ļoti būtisks mūsu valstij: "Latvji, brauciet jūriņā!" Didzis Šmits savā komunikācijā runā kā izcils ekonomikas ministrs. Un mums kā frakcijai šis ir sāpīgs jautājums, jo viņš tika izvirzīts par ekonomikas ministra amata kandidātu no mūsu vidus, bet viņš diemžēl nepieņēma šo izaicinājumu.

Ja salīdzinām Latviju šajā brīdī... un skatāmies, kas ir nepieciešams Latvijai, - vai tā būtu morālā dimensija un cieņa, vai saimniecisks apsviedīgums - abas lietas ir svarīgas.

Bet - tur ir mūsu trešais kandidāts.

Un atkal - vārda vislabākajā nozīmē Jansona kungs ir kā tāds cītīgs vagars, kurš var nokaunināt... pelnīti nokaunināt ierēdņus un politiķus, kuri nedara visu iespējamo, lai Latvijā mazinātos nabadzība.

Šī bija mūsu izvēle. Dažādos posmos Latvijas vēsturē varētu noderēt vagars, kauninātājs, soģis. Dažādos posmos Latvijas vēsturē varētu noderēt saimniecisks apsviedīgums. Bet, mūsuprāt, šis posms Latvijā ir cieņas un morālā kompasa posms. Mēs, Latvija, esam kā bangojoša jūra. Eiropa mainās, mūsu valsts mainās, bet tas, kas mums nepieciešams, ir bāka, lai mēs varētu navigēt šajos grūtajos laikos.

Es gribu vēl pateikt pāris vārdus par mūsu frakcijas kodola formēšanos. Šie ir bijuši grūti laiki mūsu frakcijai. Bet es šeit stāvu jūsu, sabiedrības un savu sadarbības partneru priekšā un saku - politiskās partijas "KPV LV" frakcijas kodols balsos kā viens.

Lūdzu, atbalstiet Egilu Levitu kā prezidenta kandidātu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Mārtiņam Staķim.

M. Staķis (AP!).

Augsti godātā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie Valsts prezidenta amata kandidāti! Cienījamās kolēģes! Kolēģi! Man kā cilvēkam, kurš nav pieradis pie politisko aizkulišu spēlēm, grūti saprast apkārtklejojošās runas, ka kāds no deputātiem, kurš pirms tam izteicis publisku

apņemšanos šodien atbalstīt Valsts prezidenta amata kandidātu Egilu Levitu, varētu rīkoties citādi.

Man, godīgi sakot, tas nedaudz uzsit asinis, jo es domāju, ka šodien ir reputācijas pārbaude ne tikai Valsts prezidenta amata kandidātiem, bet arī mums kā jaunievēlētam parlamentam. Es domāju, šodien sabiedrībai varam parādīt, ka mēs pildām savu publiski izteikto apņemšanos un vēlējam labāko no trīs kandidātiem. Manā skatījumā, tas ir Egils Levits. Es ļoti ceru, ka šodien mēs sabiedrībai parādīsim, ka varam ievēlēt Valsts prezidentu bez jau ierastajām politiskajām intrigām, kādas ir bijušas iepriekš. Uz mums skatās visa valsts. Es ļoti ceru, ka tie, kuri iepriekš teica vienu, bet šodien rīkosies citādāk, spēs arī paskaidrot, kāpēc tā ir bijis. Un es ļoti ceru, ka tas tā nav. Es balsošu par Egilu Levitu un varu arī solīt to mūsu frakcijas vārdā. Mēs šodien balsosim par Egilu Levitu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Augsti godātā Saeimas priekšsēdētāja! Augsti godātie prezidenta amata kandidāti! Kolēģi un visi, kas seko sēdei! Pirms četriem gadiem, par to nav šaubu, šī sēde nebija tik pārliecinoša kā šodien. Es domāju, nevienam no runātājiem nebija skaidrs, kāds būs iznākums, un arī pirmajā kārtā balsojums nenoslēdzās. Bija ļoti daudz intrigu, sarunu sēdes laikā. Es to visu ļoti spilgti atceros, bet kaut kā mēs līdz rezultātam nonācām.

Saeima nobalsoja, ka šoreiz mēs par prezidentu balsosim atklāti. Tādā veidā mēs, protams, ceļam demokrātijas latiņu. Arī man personīgi ļoti gribas, lai tiešām demokrātijas latiņa tiktu celta, lai šī diena paietu bez intrigām un prezidenta amata kandidātu sacensība būtu tāda, lai visa sabiedrība uzzinātu, kurš kandidāts ir labākais, lai būtu pietiekami plašs laiks to izdarīt. Bet diemžēl šīs manas vēlmes un cerības ir sagrautas. Jo, būsim reāli, visu šo laiku ir notikušas politisko partiju cīņas par vietām Eiropas Parlamentā. Nu tās ir beigušās, un šobrīd šīm diskusijām par to, kurš būs labākais prezidents... ir iedots laiks - divas dienas... un *(JK frakcijas deputātu starpsaucieni.)*... Koalīcija diemžēl neatbalstīja opozīcijas priekšlikumu, lai šīs debates notiktu 5. jūnijā. Šis jautājums ir atlikts. Manuprāt, tas nav tas labākais veids, kā mēs nonākam pie prezidenta amata kandidāta.

Runājot par pašiem kandidātiem, - tiešām visu cieņu visiem trim kandidātiem! Tomēr mums būtu jābūt prezidentam, kurš iesaistās vairāk tieši iekšpolitikas jautājumos - mūsu valsts, Latvijas, iedzīvotājiem svarīgajos jautājumos - šeit uz vietas, lai mūsu valsts, Latvijas, iedzīvotāji nezaudētu savu identitāti... ne tikai kā Latvijas... bet arī no reģioniem, no pilsētām, no novadiem, no vietām, no kurām viņi nāk... lai mūsu valsts, Latvijas, iedzīvotāji ne tikai lielajos centros, bet arī reģionos būtu pārliecināti par to, ka viņu bērniem skola būs sasniedzamā attālumā, aizbraucot pa normālu ceļu.

Manuprāt, lai vai kurš šodien tiks ievēlēts par prezidentu, prezidentam pie šiem iekšpolitikas jautājumiem, pie šiem identitātes jautājumiem... skatoties uz to, kādas reformas šobrīd valstī ir pieteiktas... būtu ļoti aktīvi jāiesaistās, nebūtu jānoskatās no malas uz šiem procesiem un būtu jāizsaka savs viedoklis, un jābūt šo procesu dalībniekam.

Tā ka, kolēģi, aicinu jūs šodien balsot pēc sirdsapziņas. *(No JK frakcijas: "Nu, beidz!")* Balsosim par labāko kandidātu no tiem, kuri šodien izvirzīti.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Lai zinātu, kurš ir vislabākais kandidāts, neliels salīdzinājums.

Daudzi no jums nezina, ka par pirmo Valsts prezidentu pēc neatkarības atjaunošanas bija jābūt Gunāram Meierovicam. 1993. gadā pat bija vienošanās gan ar Tautas fronti, gan ar tikko izveidoto "Latvijas ceļu", gan arī ar LNNK, ka visi atbalstīs Gunāru Meierovicu. Kāpēc tā nenotika? Es pateikšu. Tāpēc, ka Pasaules Brīvo latviešu apvienība bija solījusi atbalstīt LNNK... ieskaitot iesniegtos priekšlikumus... par to, ka par pilsonību nevar būt jauns likums, bet jāturpina tas pats likums, ko Tautas padome ir pieņēmusi 1919. gadā... un par to, ka 700 tūkstošiem kolonistu var izsniegt tikai pagaidu uzturēšanās atļaujas uz gadu. Pēc tam šīs atļaujas tiek pagarinātas.

Jūrmalas tikšanās laikā, naktī, tika panākta vienošanās, ka Pasaules Brīvo latviešu apvienība atbalstīs "Latvijas ceļu". Otrā rītā LNNK tikās ar PBLA vadību un paziņoja: "Tādā gadījumā mēs Gunāru Meierovicu vairs neatbalstām, jo mums nav pieņemama bijušo komunistu un VDK aģentu sadarbība ar Pasaules Brīvo latviešu apvienību. Mēs atbalstīsim - kopā ar Zemnieku savienību - Gunti Ulmani!" Tā ka Guntis Ulmanis kā pirmais prezidents... kļuva par prezidentu, pateicoties šim gadījumam... jeb tāds vilnis viņu uzmeta Valsts prezidenta amatā.

Kopumā viņš nebija slikts prezidents. Viņam bija smaga nasta - stāvēt pretī starptautiskajam spiedienam un nepieļaut masveida naturalizāciju, kā arī bija jāparaksta līgumi par Krievijas karaspēka izvešanu. Vienīgais pārmetums, ka Saeima neatbalstīja ceturto līgumu par PSRS virsnieku sociālo nodrošināšanu, ko Guntis Ulmanis parakstīja Maskavā bez Saeimas pilnvarojuma. Bija šie trīs līgumi.

Otrā prezidente bija Vaira Vīķe-Freiberga, ko ievēlēja 1999. gadā. Arī pie tā nonāca kompromisa rezultātā.

Atcerēsimies, ka mums pirmais un labākais kandidāts bija Raimonds Pauls, tad bija Valdis Birkavs, un Jaunā partija atbalstīja Ingrīdu Ūdri. Protams, varam tikai minēt, kas būtu noticis, ja kāds no šiem trim kandidātiem būtu ievēlēts. Tika ievēlēta Vaira Vīķe-Freiberga, kuras darbībā bija divi plusi: viens pluss - samērā veiksmīga Latvijas iestāšanās procesa vadīšana Eiropas Savienībā un otrs pluss - iestāšanās NATO. Bet bija arī trīs mīnusi. Un tie mīnusi bija šādi: pirmais - VDK likuma vairākkārtēja neparakstīšana. Mēs redzam, kādu ļaunumu tas ir nodarījis, kaut vai paskatoties uz Latvijas augstskolām, jo praktiski nav nevienas universitātes, kuras vadībā nebūtu bijušie VDK aģenti un tiesneši, kas sēdēja... un arī visi tie procesi, kas notiek VDK slēpto un atklāto aģentu vadībā.

Otrais. Vaira Vīķe-Freiberga ievilka Latviju apkaunojošajā Irākas karā bez ANO Drošības padomes lēmuma ar dažādiem histēriskiem *(Dep. J. Ādamsons: "Tu taču pats balsoji!")* ...neiztika bez dažādiem histēriskiem uzbraucieniem, ka "mēs taču esam solījuši!" un tā tālāk.

Un trešais. Apkaunojošā Abrenes atdošana, kas faktiski robežojās jau ar valsts nodevību, paziņojot: ja neatdosim Abreni, mēs netiksim uzņemti ne NATO, ne Eiropas Savienībā. Tie, protams, bija klaji meli, jo Horvātijai joprojām nav robežas ar Slovēniju un Igaunija līgumu par robežu ar Krieviju joprojām nav ratificējusi.

2007. gadā tika ievēlēts Valdis Zatlers. Oponents bija Latvijas Universitātes bijušais kompartijas sekretārs Endziņš. Es domāju, ka Valdis Zatlers varētu būt arī viens no labākajiem prezidentiem, kas izrādījās visādā ziņā pārsteidzoši izprotošs... gan Latvijas nacionālās problēmas, gan arī to, kādu ļaunumu nodara oligarhi, un viņš atlaida... varbūt arī tas ir viņa lielākais nopelns, ka viņš atlaida Saeimu un izbeidza Latvijas Pirmās partijas, teiksim, veikalniecisko darbību Latvijas politikā; šī darbība nogrima uz neatgriešanos.

2011. gadā tika ievēlēts Andris Bērziņš, kurš bija ļoti saimniecisks. Varbūt viņš nebija reprezentatīvs, bet faktiski nav neviena apkaunojoša lēmuma, par kuru varētu pārmest, ka viņš to ir parakstījis vai pieņēmis.

Raimonds Vējonis savukārt bija nākamais, kurš kandidēja un konkurēja ar Sergeju Dolgopolovu un Egilu Levitu. *(Starpsauciens: "Un Bondaru!")* Un tur mēs varam tikai minēt, kādas aizkulišu darīšanas varbūt notika...

Sēdes vadītāja. Kiršteina kungs, jūsu debašu laiks beidzas. Jūs varat lūgt papildlaiku.

A. Kiršteins. Jā.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

A. Kiršteins. Paldies.

Tātad Egils Levits. Egils Levits atšķirībā no visiem iepriekšējiem prezidentiem ir pirmais Latvijā, kurš ir pateicis, kas ir valstsgriba. Viņš ir pirmais, kas paudis domu, ka latviešu nācija izteica vēlmi nodibināt šo valsti un ka valsts loma ir nepieciešama, lai garantētu latviešu nācijas pastāvēšanu cauri gadsimtiem, nevis citu nāciju pastāvēšanu, kā daudzi iedomājas.

Egils Levits ir pirmais, kurš pateica, ka ir tāds jēdziens "valstsnācija" un ka valstsnācija veido nākotni savā valstī. Mums ir bijuši ministru prezidenti un arī valsts prezidenti, kas nav sapratuši ne tikai to, kas ir valstsnācija, bet arī nav sapratuši un bieži ir teikuši, ka šeit dzīvo dažādas tautas. Viņi nav sapratuši, ka šeit ir tikai viena tauta un dažādu etnisko grupu pārstāvji. Ir bijis vēl trakāk. Es paskatījos dažas runas. Mums pat ir bijuši ministru prezidenti un valsts prezidenti, kas ir teikuši, ka te ir divas kopienas un ka latvieši ir kopiena, kas dzīvo kopā ar krievu kopienu.

Tātad Egils Levits ir pirmais, kurš neputro, pirmais, kurš pasaka to, ka esam valstsnācija, ka esam atbildīgi, un žēl vienīgi, ka preambulas priekšlikums, ko uzrakstīja Egils Levits... bija daudz labāks par to, kas pašlaik ir iestrādāts Satversmē. Ja jūs uzmanīgi izlasīsiet, tad valstsnācija vairs netiek uzsvērta kā tāda, jo daudziem tas izrādījās nepieņemami, lai gan valstsnācija nav nekas cits kā latviešu tauta un Latvijas pilsoņi, kuri ir gatavi šajā valstsnācijā uzņemt jebkuras etniskās grupas pārstāvjus, tātad nekāda naida kurināšana nenotiek, un tāpēc es aicinu balsot par Egilu Levitu.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Inesei Voikai.

I. Voika (AP!).

Saeimas priekšsēdētāja, es gribētu lūgt apvienot...

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

I. Voika. Augsti godājamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamie Valsts prezidenta amata kandidāti! Kolēģes un kolēģi! Un visi, kas seko šodienas norisēm Saeimā! Latvijas politika, īpaši tajās dienās, kad ir jāvēlē Valsts prezidents, ir ļoti līdzinājusies seriālam "Viņas melo labāk".

Politiķi, frakciju vadītāji, citi figuranti ir teikuši vienu, bet iznākums ir bijis cits. Un tas ir atstājis dziļu traumu Latvijas sabiedrībā. Neticība tam, ka mēs pildīsim savus solījumus, sit augstu vilni. Arī šobrīd medijos izskan dažādas fantāzijas, ko mēs šodien darīsim vai ko mēs šodien nedarīsim un kāpēc. Man ir sāpīgi to klausīties, jo man tāda politika nav pieņemama. Un mēs darām visu, lai 13. Saeimā tā nebūtu. Taču izskatās, ka sabiedrība mums vēl netic. Iespējams, mēs paši vēl neticam... Tādā ziņā, protams, šīsdienas balsojums ir iespēja parādīt, ka mūsu vārdi saskan ar darbiem, tādā vienkāršā, saprotamā veidā.

Es arī gribētu veikt nelielu atkāpi vēsturē. Aicinu atskatīties uz to prezidenta ievēlēšanas dienu... to, kas notika pirms astoņiem gadiem. Jo tā bija tā diena, kad pirmo reizi izskanēja prasība pēc atklātām Valsts prezidenta vēlēšanām. Tas bija 2011. gada 3. jūnijs. Es nezinu, vai jūs atceraties, ko jūs darījāt tajā dienā. Es kopā ar citiem, vairākiem simtiem sabiedrības pārstāvju, biju tur ārā, pie Saeimas nama, protestējot pret oligarhu varu. Bija jau izskanējis prezidenta Valda Zatlera rīkojums Nr. 2, un 10. Saeimas dienas bija skaitītas. Un mēs atnācām pie Saeimas ne tikai ar protestu, bet arī ar 10 punktiem - prasībām politiķiem... ar 10 punktiem, kā atgūt nozagto valsti. Prasība pēc atklātām valsts amatpersonu vēlēšanām bija viena no tām.

Kopumā ar 10 punktu izpildi gāja labi, bet Valsts prezidenta vēlēšanas bija viens no pēdējiem, kas tika atlikts... Pa tam lāgam portālā "ManaBalss.lv" apmēram... nevis apmēram, bet tieši 11 914 balsis tika nodotas, lai Valsts prezidentu vēlētu atklāti. Liels paldies visiem, kas tajā dienā pirms astoņiem gadiem bija kopā ar mums uz ielas, paldies visiem, kas parakstījās par atklātām prezidenta vēlēšanām. Un paldies 12. Saeimai, kas šo likumu pieņēma.

Tomēr arī šodien es dzirdu no kolēģiem iebildumus pret atklāto balsojumu. Arī šodien mēs to dzirdējām: tas liegšot balsot pēc sirdsapziņas un būšot jāpakļaujas partijas diktātam. Bet es gribu jautāt: kas ir ar to politiķu sirdsapziņu, kuri nevar vēlētājiem paskaidrot, ko viņi ir izdarījuši? Kas tā ir par sirdsapziņu?! Kāpēc tev ir jādara tā, ka tu nevari saviem kolēģiem pateikt, par ko tu esi nobalsojis un kāpēc? Es teikšu, ka tā drīzāk ir politiskās melošanas un intrigu apklusināta sirdsapziņa un ka tieši tāpēc mēs esam iebraukuši politiskajās auzās, no kurām šobrīd mēģinām tikt ārā.

Trauma Saeimā saistībā ar prezidenta izvēli ir tik dziļa, ka šajā reizē, cenšoties runāt par kritērijiem... ko mēs no prezidenta dzirdējām... Es, tāpat kā vairāki kolēģi, dzirdēju atziņu: lai tikai nav kauns. Lai nav kauns. Lai nav kauns! Nu, tā nav tā augstākā latiņa. Tomēr šodien es gribētu uz to paskatīties no pozitīvās puses. Vismaz mēs zinām, ko mēs negribam. Un tas ir sākums.

Tomēr es ceru, ka mūsu atbalstītais kandidāts Egils Levits varēs vairāk nekā tikai šo... Ka viņš spēs dot pienesumu Latvijas attīstībai un spēs veiksmīgi pārstāvēt Latviju aiz tās robežām. Es gribētu redzēt, ka prezidents Levits ar saviem darbiem kļūst ne tikai par šīs valdības koalīcijas prezidentu, par visas Saeimas prezidentu, bet arī par prezidentu, ko par savu sauc lielākā daļa Latvijas sabiedrības.

Kolēģi! Es jūs aicinu - iesim balsot pēc sirdsapziņas, kuru nav kauns rādīt pārējiem!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Dombravam.

J. Dombrava (NA).

Godātie Saeimas deputāti! Viesi! Valsts prezidenta pienākumos ietilpst vairākas lietas: ārpolitikas veidošana, kur Latvijai ir svarīgi izaicinājumi, fiziskās drošības nodrošināšana, kur arī Valsts prezidentam ir liela loma. Likumdošanas iniciatīvas un tās likumdošanas izskatīšana, ko ir pieņēmusi Saeima. Tomēr tieši Latvijas Valsts prezidentam nākas stāties pretī patiesi lieliem izaicinājumiem.

Latvijā ir tūkstošiem un tūkstošiem cilvēku, kuri godprātīgi strādā, bet ir spiesti dzīvot faktiskā nabadzībā. Latvijā ir tūkstošiem cilvēku, kuri ir uzskatāmi par vidussķirai piederīgiem, bet viņiem nav iespēju iegādāties savu mājokli augsto cenu dēļ. Latvijā ir tūkstošiem cilvēku, kuri ir Latvijas pilsoņi, bet viņi netic savai valstij. Latvijā ir tūkstošiem cilvēku, kuri nonākuši dažādās atkarībās, un uz šīm atkarībām veikli biznesmeņi pelna lielu, lielu naudu. Latvijā ir tūkstošiem cilvēku, kuri ir nonākuši parādu jūgā un ir bez skaidra redzējuma, kā no tiem tikt ārā.

Tas viss veido negatīvu fonu. Viens no šī negatīvā fona cēloņiem, kāpēc mēs tik tālu esam nonākuši, ir, manuprāt, visur līdzās esošais "padomju cilvēks", kurš jau no pirmās dienas Latvijas attīstību ir virzījis nevēlamā virzienā. *(Dep. R. Ločmeles-Luņovas starpsauciens.)* Šī padomju cilvēka domāšana - koncentrēties uz sevi, nevis uz visas sabiedrības labklājību - ir novedusi pie tiesiskā nihilisma daudzu gadu garumā, ir novedusi pie korupcijas, jo tas ir tikai normāli - apkrāpt savu valsti. *(Frakcijas SASKAŅA deputātu starpsaucieni.)* Tas ir novedis pie neticības sev, saviem tuvākajiem, savai tautai, savai valstij. Un tieši padomju cilvēka domāšanas izravēšana ir viens no lielākajiem un grūtākajiem Valsts prezidenta uzdevumiem.

Nevis indivīda, bet visas sabiedrības labklājība ir paša labklājība. Nevis indivīda, bet visas sabiedrības drošība ir paša drošība. Tajā brīdī, kad sabiedrība kopumā nonāks pie šīs apziņas, tad, es domāju, mēs arī varēsim kļūt par vienu no labklājīgākajām pasaules valstīm. Un Valsts prezidentam kā valsts galvai ir iespēja paātrināt vai palēināt šo procesu. Prezidentam ir jāspēj iedvesmot sabiedrību, ir jāspēj radīt ticību sev, saviem spēkiem. Ir jāspēj radīt ticību savas tautas spēkiem. Savai valstij.

Es no šiem trim kandidātiem redzu tikai vienu kandidātu, kurš spēj radīt šo ticību sabiedrībai. Un es ceru, ka arī ar darbiem turpmākajos gados topošais prezidents Egils Levits to varēs pierādīt.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Mārtiņam Šteinam.

M. Šteins (AP!).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie prezidenta amata kandidāti! Kolēģi! Klātesošie! Es esmu viens no jaunākajiem Saeimas deputātiem un šodien pirmo reizi ar lielu lepnumu balsošu par Latvijas prezidentu. Es vēlos ievēlēt prezidentu, ar ko var lepoties gan visa tauta, gan es pats.

Es vēlos izteikt atbalstu Egilam Levitam. Man personīgi... mani visvairāk iedvesmojusi bijusī prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Negribu salīdzināt, bet no Vairas Vīķes-Freibergas darbības var un vajag mācīties. Vēl joprojām Vairas Vīķes-Freibergas augstā latiņa nav bijusi sasniedzama nevienam. Ceru, ka jaunajam prezidentam tas izdosies.

Daži darbi... jeb no manis ceļamaize jaunajam prezidentam. Un tur es balstos uz tām atskaitēm, kas pieejamas Valsts prezidenta mājaslapā un ko savulaik... kas apkopotas... pēc Vairas Vīķes-

Freibergas darbiem... tas ir, aktīvi darboties kā iekšpolitikā, tā ārpolitikā, veicināt demokrātijas un institucionālo stiprināšanos, izpratni par cilvēktiesībām, neatslābstoši mudināt uz tiesu sistēmas reformu īstenošanu un sistēmas stiprināšanu, debatēt Eiropā un citur pasaulē un godam nest Latvijas vārdu, stiprināt esošās tradīcijas un iedibināt jaunas, kā arī aktīvi sasaukt konsultatīvās padomes sanāksmes, lai risinātu dažādus Latvijai būtiskus jautājumus arī prezidenta paspārnē. Tāpat ļoti nozīmīgs ir darbs pie latviešu pašapziņas stiprināšanas, īpaši pie Latvijas jauniešu iedvesmošanas.

"Katrs, labu darīdams, var labu sagaidīt arī no citiem," tā teica Vaira Vīķe-Freiberga.

Vēlu sekmes darbos jaunajam Latvijas Valsts prezidentam.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, godātie Valsts prezidenta amata kandidāti! Kolēģi! Kad es biju mazs puika, dzīvoju padomju laikos. Atceros 1. maija demonstrācijas, kur kopā ar vecākiem bija jāiet, - virkne cilvēku... Un tie pieaugušie visi tā ar ironiju, ar smaidu par to runāja. Un tad, nedaudz jau paaudzies, pietuvojies pusaudža vecumam, es piedzīvoju laiku, kad Latvija atguva neatkarību. Un arī man, mazam puikam, tas bija ļoti saviļņojoši. Tā sajūta par demokrātiju bija kaut kas ļoti īpašs.

Šodien, kad vēlējam Latvijas Valsts prezidentu, man ir ļoti žēl, ka visi trīs ļoti cienījamie amata kandidāti tiek nostādīti apstākļos, kuri man atgādina to laika posmu, manu bērnību, atgādina tos laikus, kad par valsts vadītāju ievēlēja Brežņevu vai Andropovu, vai to laiku... to, kā ievēlēja Krievijā valsts prezidentu, - ka ir viens kandidāts un pārējie ir statisti. Man liekas, ka tas nav demokrātisks - šis process. Manuprāt, mums ir jāatceras, kāda tad ir bijusi Latvijas parlamenta griba - patiesā griba. Latvijas parlamenta patiesā griba tika pausta 1934. gadā. Ja vien nebūtu bijis valsts apvērsums 15. maijā, Latvijas parlaments jau dienu vēlāk, 1934. gada 16. maijā, trešajā lasījumā būtu pieņēmis grozījumu Latvijas Republikas Satversmē un šodien mēs... vēlētu Latvijas tauta prezidentu.

Šodien Latvijas prezidentu vēlētu Latvijas sabiedrība. Un tas arī būtu vispareizākais. Latvijas prezidentam ir jābūt nevis koalīcijas, bet Latvijas tautas prezidentam. Un tas ir tas uzdevums, kas ir jāizdara šim parlamentam un kas ir jāizdara nākamajam Valsts prezidentam. Latvijas tautas prezidents ir nevis svešķermenis, bet īsta demokrātija - demokrātija, uz kuru ir jātiecas arī Latvijai.

Šodienas runas... Es piekrītu... Daudzējādā ziņā var piekrist tiem komplimentiem, kuri tiek izteikti vienam vai otram kandidātam, tomēr šodienas runas atgādina padomju laiku, jo Latvijas Valsts prezidentam nevajadzētu būt ikonai. Un vēl pavisam nesen Ukrainas prezidents teica: "Nekariet manus portretus skolās un kabinetos pie sienas, bet vērtējiet mani pēc darbiem!" Man šķiet, ka šodienas runās mums vajadzētu uzdot Valsts prezidentam, kas tad viņam būtu jāizdara.

Manā ieskatā, Latvijas Valsts prezidenta galvenie uzdevumi turpmākajiem gadiem ir šādi.

Pirmām kārtām un galvenokārt Latvijas Valsts prezidents nedrīkst būt iedomīgs, vīzdegunīgs un dzīvot ar pārākuma apziņu vai Temīdas mākoņos, atrauts no tautas un tautas ikdienas problēmām.

Latvijas Valsts prezidentam ne tikai jāmāk svešvalodas, bet galvenokārt jāprot un jārunā tautas valodā. Viņam jārunā par tautu.

Mūsu Valsts prezidentam ir jābūt tam, kurš ir nevis koalīcijas prezidents, bet spēj izjaukt koalīcijas ierasto mieru, kurš spēj pēc ievēlēšanas amatā pateikt, ka nevar būt Tieslietu ministrijas augstākajos amatos kriminālvajāšanai izdotas personas; ka nevar būt Finanšu ministrijas amatos personas, kuras tūlīt izdos kriminālvajāšanai par iespējamiem finanšu noziegumiem.

Tam ir jābūt prezidentam, kurš ir tik drosmīgs, lai pateiktu, ka nevar būt parlaments, kurš pieļauj, ka netiek pildīti lēmumi par OIK, jo tas nav tiesiski, un ka nevar būt premjers, kura darījumi ar bijušā kinoteātra "Pionieris" ēku *(Starpsauciens.)* un Krievijas naudu ir apšaubāmi.

Mūsu prezidentam ir jāvar parādīt vēl pāris lietas... Tāpēc es lūgšu papildu laiku.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu...
(Dep. S. Riekstiņš: "Vispār jau ir!") Ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nav!")* Iebildumu nav.
(Starpsaucieni: "Ir!"; "Nav!") Vai ir iebildumi? Iebildumu nav.

A. Gobzems. Prezidentam...

Sēdes vadītāja. Vienu mirkli! Kolēģi, vienu mirkli! Vai ir iebildumi? *(Dep. A. Kaimiņš: "Ir!")* Tādā gadījumā mums ir jābalso.

Lūdzu zvanu! Balsosim par abu debašu laiku apvienošanu deputātam Aldim Gobzemam! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 73, pret - 3, atturas - 2. Tātad, lūdzu, turpiniet!

A. Gobzems. Prezidentam ir jābūt izaicinājumam - nodrošināt parlamenta kontroli pār specdienestiem, nevis specdienestu kontroli pār parlamentu, lai mūsu parlaments nebūtu līdzīgs... kā Krievijā, kur par prezidenta amata kandidātu, piemēram, nevar kļūt politiskās opozīcijas galvenais pārstāvis.

Mūsu prezidentam ir jāīsteno politika, ka viņš ir pieejams mūsu sabiedrībai. Viņam ir jābūt pieejamam mūsu bērniem un jauniešiem, jābūt aktīvam arī sociālajos tīklos. Mūsu prezidentam ir jābūt tādam, kurš iejaucas Saeimas, tas ir, parlamenta, miegainajā darbā, un ir jāpanāk galvenais no tā, kas ir jāsola prezidenta zvērestā - darīt visu iespējamo, lai mūsu tauta dzīvotu labklājībā.

Mūsu prezidentam ir būtiski nākt ar likumdošanas iniciatīvām, kas vairo mūsu tautas labklājību, un es gribu uzsvērt, ka... protams, šodien jau iepriekš apsveicot Levita kungu ar ievēlēšanu amatā, es gribu uzsvērt, ka preambula nav vienīgais un izšķirīgais līdzeklis, lai Latvijas tauta dzīvotu labklājībā. Tie ir citi instrumenti, un prezidents ir tieši tas, kurš šos instrumentus var īstenot.

Šīsdienas apstākļos es gribu pateikt lielu paldies un izrādīt milzīgu cieņu abiem pārējiem kandidātiem - Jurim Jansonam un Didzim Šmitam... pateicoties kuram partijas "KPV LV" kodols... daudzi sabiedrībā vispār nezināmi cilvēki šodien šeit, parlamentā, atrodas... Viņi abi piekrita kandidēt, lai vispār būtu debates par prezidenta amata kandidātiem *(No JK frakcijas: "Laiks!")*, un tieši šī iemesla dēļ es gribu pateikt viņiem milzīgu paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Reinim Znotiņam.

R. Znotiņš (JK).

Lūgšu apvienot abus debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Vai ir iebildumi pret abu debašu laiku apvienošanu? Iebildumu nav.

R. Znotiņš. Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Cienījamie Valsts prezidenta amata kandidāti! Šis ir ilgi gaidīts un vēsturisks brīdis. Un ne tikai tāpēc, ka mēs šodien vēlējam desmito Latvijas Valsts prezidentu, bet arī tāpēc, ka šis brīdis, manuprāt, iezīmē nopietnas politiskās kultūras pārmaiņas.

Mums opozīcija nemitīgi atgādina: kur tad ir tā jaunā politika? Es ieskicēšu, kur ir vecā politika un kur - jaunā politika.

Ja raugāmies uz veco politiku jeb to, kā visu laiku... kā iepriekš tika ievēlēti prezidenti atjaunotajā Latvijas Republikā, tad varam skatīties uz prezidentiem, kas ir ievēlēti zoodārzos, varam skatīties uz prezidentiem, kas glābs X stundā, kā mēs dzirdam "Rīdzenes sarunās"... Tāpat varam paskatīties arī ne tik senā pagātnē - varam atskatīties uz iepriekšējām prezidenta vēlēšanām, kurās pārliecinoši... visās debatēs un visās sabiedriskajās aptaujās uzvarēja Levita kungs vai... Pārliecinoši otrajā vietā vai citreiz arī pirmajā vietā bija Bondara kungs. Un tikai kaut kur stipri zemāk bija esošie... esošais prezidents... vai arī ceturtais kandidāts...

Šodien, es domāju, mēs pieņemsim savu lēmumu pēc absolūti citiem principiem. Ne pēc tādiem principiem, kā tas ir noticis līdz šim. Šodien mēs savu lēmumu pieņemsim, pirmām kārtām skatoties uz to, kā kandidāts spēj mūs reprezentēt, kā viņš iemieso, teiksim, tādu personību, kam cilvēki gribētu līdzināties.

Un, ja runājam par Egilu Levitu, tad es noteikti varu pateikt, ka viena no Egila Levita labākajām īpašībām - viņš ir ilgstoši un konstanti parādījis, ka viņš strādā Latvijas valsts labā. Ne tikai savā labā, ne tikai prasot kaut ko citu konkrētu pretim, bet... strādājot konkrēti valsts labā, viņš iemieso šo vārdu - "valstsgriba".

Es arī esmu pārliecināts, ka kandidāts Levita kungs būs pietiekami spējīgs mūs pārstāvēt starptautiskajā vidē. Šeit viena no svarīgākajām īpašībām ir, manuprāt, pieredze - pasaules pieredze vai pieredze strādāt augstā līmenī un komunicēt augstā līmenī ikdienā. Šī pieredze ir viena no īpašībām, kas Egilam Levitam noteikti piemīt. Viņš ir Eiropas Savienības Tiesas tiesnesis. Viņš zina, kā komunicēt ar cilvēkiem augstākajā līmenī, un viņš nebaidās to darīt.

Jāsaka, visa šī vecā politika tieši prezidenta ievēlēšanas kārtībā - tas bija viens no iemesliem, kas mani pamudināja vispār iesaistīties politikā. Tāpēc man ir liels prieks un liels gandarījums šodien šeit stāvēt, un man būs liels gods pieņemt šo lēmumu un iebalsot tiešām labāko prezidenta amata kandidātu.

Nesen Ministru prezidents Kariņš izsludināja finanšu "kapitālo remontu". Manuprāt, vēl svarīgāk būtu sākt kapitālo remontu cilvēku uzticības atjaunošanai Latvijas valstij, uzticības atjaunošanai Saeimai, uzticības atjaunošanai Valsts prezidentam.

Šodien, kolēģi, mums ir iespēja to izdarīt. Es aicinu jūs visus atbalstīt Egilu Levitu Valsts prezidenta amatam.

Dievs, svētī Latviju! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Artusam Kaimiņam.

A. Kaimiņš (KPV LV).

Labdien, cienījamie kolēģi! Labdien, cienījamie prezidenta amata kandidāti!

Cienījamā SASKAŅA, no jūsu puses es neesmu dzirdējis nevienu kandidātu, kuru jūs varētu deleģēt uz šo prezidenta vēlēšanu posmu. Tāda nav bijis. *(Dep. I. Zariņa starpsauciens.)* Pirms kāda laika bija viens mācītājs baptists, bet tagad vairs nav. Kur tad ir tā drosme? *(Dep. R. Ločmeles-Luņovas starpsauciens.)* Mani ļoti interesēs, par ko tad jūs balsosiet šodien, jo beidzot Latvijas Saeimā mēs balsosim atklāti. Beidzot nebūs vairs tā kā pirms četriem gadiem, kad atnāca Nils Ušakovs uz trešo balsojuma kārtu un sakārtoja balsis tā, ka bija ievēlēts prezidents, kurš ir šodien.

Beidzot tas ir atklāti! *(Frakcijas SASKAŅA deputātu starpsaucieni.)*

Tas, ko es gribētu teikt Latvijai, - mēs pirmo reizi esam gatavi balsot Saeimā... Beidzot redzēs visa Latvija, kas no 100 deputātiem par ko ir balsojis.

Bet... te es esmu dzirdējis ļoti daudz pārmetumu... ir runa par to, ka vajag tautas vēlētu prezidentu. Es uzskatu, ka šobrīd mēs vēl neesam gatavi tautas vēlētam prezidentam. Un piemērs teiktajam ir tas, ka Nils Ušakovs ar Andri Ameriku ir Eiropas Parlamentā. Tas ir tam ļoti labs piemērs. *(Dep. V. Agešins: "Domā par sevi labāk!")* Es domāju: ja būtu tautas vēlēts prezidents, tad Aivars Lembergs varbūt varētu ieņemt Rīgas pili? Vai varbūt Nils Ušakovs un Lemberga kungs, pieņemsim...

Šajā gadījumā es domāju, ka jūs, visi deputāti, iznesīsiet savu balsojumu un pēc tam arī atbildēsiet cilvēkiem, kas jūs ir ievēlējuši, kas jūs ir atbalstījuši. Atbildēsiet ar savu atklāto balsojumu. *(Starpsaucieni.)*

Vēl ir runa par to, ka nebija laika iepazīt kandidātus. Es nezinu. Ik pēc četriem gadiem Levita kungs... visu laiku ir bijis uz politiskās platformas... Viņš nepārtraukti ir ar sevi iepazīstinājis. Jansona kungs ir sabiedrībā zināma persona un ir ar sevi iepazīstinājis.

Savukārt es nesaprotu, kāpēc, Gobzema kungs, jūs pats, pieņemsim, nekandidējāt? Jums taču ir visas tās īpašības, kuras jūs nosaucāt no tribīnes. Soctīkli, vai ne? Šīs te lietas. *(Dep. A. Gobzems: "Pirms četriem gadiem tu gribēji tautas vēlētu prezidentu! Kas ir mainījies? Krimināprocess ir iespaidojis tavu viedokli? Krimināprocess vai Meroni?")* Līdz ar to es domāju, ka, Šmita kungs, jūs vēlreiz nometat ekonomikas ministra mandātu. Tagad jūs sēžat... no partijas "KPV LV"... nē, mēs neesam jūs deleģējuši... sēžat... un ejat uz prezidenta posteni. Var tā darīt, protams, lai sev kaut kādā veidā pastumtu uz augšu atpazīstamību *pīāra* ziņā, un tas, protams, ir interesanti. Tā varbūt arī vajag, jo nezin kā tālāk būs.

Bet tas, ka Saeimā deputātiem tiek stāstītas tādas mazas mieles un intrigas, ka atnāks tagad Levits, atlaidīs Saeimu... vai, vai, vai! Un kur jūs loģisko domāšanu liekat? Kad mēs balsojām par Kariņu, jo tas bija pēdējais variants, kādā veidā noturēt valdību, lai mums būtu droša valsts... Padomājiet, kurš pirmais, ja nu, pieņemsim, šeit šodien būtu citādāks balsojums...

Levita kungs, es esmu pilnībā pārliecināts, ka jūs šodien dabūsiet vajadzīgās balsis. Es esmu pārliecināts, ka Jansona kungs diez vai atlaistu Saeimu, bet par Šmita kungu es galīgi neesmu pārliecināts. Šmita kungs, jūs taču varētu atlaist Saeimu, vai ne? Kas tad ir, kad tiek atlaista Saeima? *(Dep. A. Gobzems: "Tu netiktu iekšā vairs, Kaimiņ! Pareizi!")* Tad SASKAŅA dabū sev atkal vairāk balsu, ZZS dabū vairāk balsu, Danai Reizniecei-Ozolai uzreiz uzlabojas garastāvoklis, un mēs atkal esam šajās virpuļa intrigās. *(Starpsauciens: "Un vispār var iet mājās! Pilnīgi pareizi!")* Man ļoti patīk šie visi izkliedzieni šeit šajā brīdī, jo tā jau ir patiesība.

Balsojam atklāti! Redzam, kas par ko ir balsojis. Neatnāks Ušakovs, nesakārtos balsojumu. Un pēc četriem gadiem balsosim vēlreiz! *(Dep. A. Gobzems: "Bet tu jau pēc četriem gadiem nebalsosi vairs!")* Ja vajadzēs, varbūt sabiedrība būs mainījusies un varēsim taisīt atklātas tautas vēlēšanas. *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)*

Paldies jums beidzot, Mūrnieces kundze.

Sēdes vadītāja. Starpsaucieni sēdes laikā ir atļauti, tomēr tie nedrīkst traucēt debates.

A. Kaimiņš. Levita kungs, izturību! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ivaram Zariņam. *(Starpsaucieni no JK frakcijas: "Oik!"; "Oik!")*

I. Zariņš (SASKAŅA).

Labdien visiem! Es arī šodien vēlos runāt par tiesiskumu. Šodien, redzot šo liekulības un arogances šovu, nevilšus prātā nāk Marka Tvena teiciens: "Ja no vēlēšanām būtu kaut kas atkarīgs, mums neļautu tajās piedalīties."

Sabiedrībai notiekošais tiek pasniegts kā Valsts prezidenta vēlēšanas. Patiesībā jau nekādas vēlēšanas šodien nenotiek. Prezidents ir ievēlēts jau sen. Šodien tiek izsmelts mēģinājums prettiesiskā veidā leģitimizēt koalīcijas darījumu par vienu no augstākajām valsts amatpersonām, pārkāpjot Satversmi, pārkāpjot Saeimas kārtības rulli.

Es saprotu, ka šādi apgalvojumi prasa pierādījumus, un man tie ir. Un es uzskatu, ka arī sabiedrībai tie būtu jāzina.

Satversmes 20. pants skaidri nosaka: "Saeimas prezidijam ir jāsasauc Saeimas sēde, ja to prasa [..] ne mazāk kā viena trešā daļa Saeimas locekļu."

Šī gada 9. maijā pulksten 14.07 Saeimas Kancelejā tika reģistrēts šāds Saeimas deputātu pieprasījums: sasaukt Saeimas sēdi un sarīkot Valsts prezidenta vēlēšanas šī gada 5. jūnijā. To ir parakstījuši vairāk nekā trešā daļa Saeimas locekļu (es biju 34. deputāts, kas to parakstīja). *(Starpsauciens.)* Pretēji Satversmē noteiktajam Saeimas Prezidijs izlēma nesasaukt šādu sēdi - izlēma vispār neskatīt šādu pieprasījumu. Pretēji Saeimas kārtības rullī noteiktajam, ka šāda Saeimas ārkārtas sēde būtu jāsasauc pieprasījumā norādītajā dienā *(Starpsauciens: "Labāk runā par savu kandidātu!")*, Saeimas Prezidijs izlēma par citu dienu. Šeit ir *(Starpsauciens.)* Saeimas Prezidija protokols Nr. 32. Tas to visu apliecina. *(Starpsauciens.)*

Tādējādi šodien, sasaucot šo sēdi, tiek īstenots vēl nebijis nihilisma piemērs mūsu valsts vēsturē: tiek ignorētas nevis atsevišķa indivīda vai atsevišķa deputāta tiesības, bet tiek ignorētas vairāk nekā trešās daļas Saeimas deputātu tiesības - Satversmē noteiktās tiesības.

Vai jūs paši, valdošā koalīcija, saprotat, kādu lāča pakalpojumu jūs tagad ar to izdarāt mūsu nākamajam Valsts prezidentam, kurš kā vienu no stūrakmeņiem ir nosaucis tiesiskumu? Kādu lāča pakalpojumu jūs tagad izdarāt visai mūsu valstij? Un galu galā - kādu lāča pakalpojumu jūs izdarāt paši sev? Ja jūsu solījumi par tiesiskumu - tie nebija meli, ko jūs devāt sabiedrībai, lai vienkārši tiktu pie varas... Vai varbūt mēs, sabiedrība, esam nepareizi sapratuši, ko nozīmē bezkompromisu tiesiskums? Vai bezkompromisu tiesiskums nozīmē - nekādus kompromisus ar tiesiskumu, ja tas aizskar jūsu intereses? Un tādā veidā jūs varat rīkoties, kā jūs gribat, varat iecelt, ko un kā jūs gribat, varat atcelt, kā jūs gribat? Nekādi tiesiskuma principi nav jāievēro?!

Es domāju, ka visai sabiedrībai būtu jāzina, kāpēc jūs šodien rīkojaties šādi. Jūs savā augstprātībā uzskatījāt, ka pietiek vienkārši *sadīlot* savā koalīcijā... un priekš kam tad vispār rūpēties, lai tas vēl tiesiskā veidā tiek izdarīts, ja jūs tur savā starpā par visu esat vienojušies? Kāpēc sasaukt šādu sēdi 5. jūnijā un ievērot Satversmē noteikto? Tās taču būs neērtības, jo kāds tanī dienā... viņam jau ir paredzēts ceļojums, kādam ir paredzēts atvaļinājums, a kāds varbūt vispār sēdēs cietumā tanī laikā. Un jums tas koalīcijas *dīls* vienkārši var nesanākt. Jo pamats ir domāt, ka šis jau nav vienkārši viens amats... Nākamais nāks eirokomisārs, pēc tam - Latvijas Bankas prezidents, varbūt - arī ģenerālprokurors... Šādu *dīlu* taču nevar nojaukt.

Ziniet, jūs rīkojaties vēl nihilistiskāk pret tiesiskumu, nekā to savulaik darīja oligarhu izveidotās valdības koalīcijas. Tie neatļāvās tik klaji ignorēt tiesiskumu. Nu, ja viņi gribēja kaut kādas savas štelles bīdīt, tad viņi vispirms pacentās izveidot to tiesisko ietvaru sev par labu, lai vismaz formāli izskatītos, ka viņi rīkojas tiesiski. *(Dep. S. Riekstiņš: "Un Rīgas domē ir tiesiskums?!")* Jums pat tas nerūp. Jums tiesiskums vispār nerūp! Ja jums ir izdevies kaut ko sastiķēt savā grūti sastiķējamajā koalīcijā *(Starpsauciens.)*, tad tiesiskuma principus jūs aizmirstat. Ziniet, agrāk, lai šādas štelles bīdītu, brauca kaut kur projām no Saeimas - teiksim, uz zooloģisko dārzu. *(Troksnis zālē. Starpsauciens.)* Jūs šo zooloģisko dārzu esat uztaisījuši šeit.

Tāpēc es aicinu jūs *(Troksnis zālē. Aplausi.)*, valdošo koalīciju, apstāties, apstādināt šo liekulības... prettiesisko farsu. Ja jūs to neizdarīsiet, es... Paziņoju, ka es šinī farsā nepiedalīšos.

Paldies. *(Starpsaucieni. Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim otro reizi. *(Starpsauciens: "Pārdomāji?")*

V. Valainis (ZZS).

Labdien vēlreiz! Kad es sāku savu runu, es teicu par šīm intrigām. Un, klausoties šīsdienas debates, es pilnīgi noteikti saprotu, ka ir tiešām pārliecība... un ir tiešām vēlme ievēlēt labāko prezidentu. Šāda vēlme ir gan no Nacionālās apvienības puses... Es to varētu teikt arī par Jauno VIENOTĪBU. Arī par Jauno konservatīvo partiju es varētu teikt to, ka jūs tiešām šodien gribat ievēlēt labāko prezidentu. Bet vai es to varētu teikt par Artusu Kaimiņu? Diemžēl es to nevaru teikt. Jo - kāpēc tu balso par šo prezidenta amata kandidātu? Es ļoti ceru, ka prezidents, lai vai kādu mēs ievēlēsim, domās valstiski un rīkosies valstiski.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Kolēģi! Mums būtu pienācis laiks pārtraukumam, tomēr Saeimas Prezidijam ir priekšlikums turpināt Saeimas sēdi bez pārtraukuma. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsaucieni.)* Iebildumu nav. Sēde tiek turpināta bez pārtraukuma.

Vārds deputātei Inesei Lībiņai-Egnerei.

I. Lībiņa-Egnere (JV).

Godātie kolēģi! Tā kā no šīs tribīnes izskanēja maldīgi apgalvojumi par to, ka Saeimas Prezidija sasauktā šīsdienas sēde nav noritējusi tiesiski, es vēlos jūs informēt, ka par šo jautājumu Saeimas Prezidijs ir ne vien īstenojis savas Satversmē noteiktās tiesības, bet arī konsultējies ar visām Saeimā ievēlētajām frakcijām. Ir notikušas divas Frakciju padomes sēdes - šā gada 13. un 20. maijā -, kurās, lai noskaidrotu visu Saeimā ievēlēto frakciju viedokli par to, kad būtu jāievēlē Valsts prezidents, tika apspriesti vairāki datumi.

Saeimas Prezidijs saņēma divus iesniegumus. Vienu bija parakstījuši 34 deputāti, otru - 45 deputāti. Vieni lūdza sasaukt šo Saeimas sēdi 5. jūnijā... bet es saprotu, ka galvenais ierosinātājs šodien ir neapmaksātā atvaļinājumā... Savukārt pārējie 45 lūdza sasaukt šodien, 29. maijā, pulksten 10.00. Saeimas Prezidijam ir jālīdzsvaro deputātu vēlmes. Tādēļ, lai nodrošinātu šīs sēdes tik tiešām labu norisi, Saeimas Prezidijs Frakciju padomes sēdē visus argumentus uzklausīja. Šeit, no Saeimas tribīnes, teikt, ka Saeimas Prezidijs kaut kādā ziņā nebūtu šo sēdi sasaucis tiesiski, ir klaji bezatbildīgi.

Līdz ar to es tiešām aicinu no Saeimas tribīnes šādus izteikumus nelietot. Turklāt atcerēsimies, ka pavisam nesen visi vienbalsīgi esam grozījuši Valsts prezidenta ievēlēšanas likumu, par 10 dienām pagarinot debašu laiku, proti, laiku no Valsts prezidenta amata kandidātu iesniegšanas dienas līdz Saeimas sēdes dienai, kad Valsts prezidents tiek ievēlēts. Šis pirmo reizi ir ilgākais laiks, kopš prezidenta amata kandidātu... kandidatūru iesniegšanas brīža līdz Valsts prezidenta ievēlēšanas dienai.

Arguments, ka debatēm nepietiktu laika, līdz ar to nav pamatots. Kad mēs trijos lasījumos izskatījām Valsts prezidenta ievēlēšanas likumu, neviens deputāts neiesniedza priekšlikumu, ka būtu vēlme vēl ilgāk pagarināt šo termiņu. Ja šāda vēlme būs, varam varbūt pēc četriem gadiem domāt, ka mums šie kandidāti divus mēnešus būtu jāapspriež; arī tas ir iespējams. Un tad mēs arī likumdošanas ceļā šo jautājumu varam regulēt.

Taču Saeimas Prezidijs, sasaucot Saeimas sēdes, ņem vērā to, lai Saeima būtu rīcībspējīga, lai visas frakcijas būtu informētas par apstākļiem, par apsvērumiem. Mazākuma tiesības rosināt Saeimas sēžu sasaukšanu nekādā ziņā nav ignorētas, jo par šo jautājumu - Valsts prezidenta vēlēšanām - nedz Saeimas Prezidijs, nedz kāds cits... nav vēlējies kavēt Saeimas sēdes sasaukšanu. Saeimas sēde šobrīd notiek, un tie Saeimas deputāti, kuri ir uzskatījuši par svarīgu šajā sēdē būt klāt, šodien ir klāt.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ivaram Zariņam otro reizi.

I. Zariņš (SASKAŅA).

Diemžēl ar rūgtu nožēlu man ir jāsaka tas, ka jūs maldināt tagad visu Latvijas sabiedrību. 9. maijā, kad tika pieņemts šis lēmums, kad jūs bijāt saņēmuši vairāk nekā trešdaļas Saeimas deputātu iesniegumu, saskaņā ar kuru jums bija jāizsludina ārkārtas sēde 5. jūnijā, jūs to neizdarījāt. 9. maijā nebija nekādas Frakciju padomes sēdes, nebija nekādu citu iesniegumu. *(Starpsauciens.)*

9. maijā, kad notika Saeimas Prezidija sēde, kurā lēmums bija jāpieņem, jums nekā tāda nebija. Bija vienīgi 34 deputātu iesniegums, ka prezidenta vēlēšanām jānotiek 5. jūnijā. Saskaņā ar tiesību normām jums bija jāpieņem šāds lēmums. Vēlāk jūs jau izdomājāt, kā to visu var apiet. Izdomājāt visu šo stāstu, lai varētu kaut kādā veidā teikt: "Nu, ziniet, šodien... nu, tāpēc... mēs varam tagad, 29. maijā, taisīt, jo 5. jūnijā mums tur īsti nesanāks." Tāpēc sakiet patiesību, kā tas ir! Jo, ja jūs būtu rīkojušies tiesiski, atbilstoši tam, kā to nosaka Satversme, kā to nosaka Saeimas kārtības rullis, šai sēdei bija jānotiek 5. jūnijā. Jūs to neesat izdarījuši!

Šodien jūs to darāt, pārkāpjot Satversmi, pārkāpjot Saeimas kārtības rulli. Un tas ir uzskatāmi redzams šeit, šinī protokolā, ko jūs paši esat parakstījuši 9. maijā.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Armandam Krauzem otro reizi.

Es atvainojos, Krauzes kungs. Jūs jau piedalījāties debatēs. Tas bija frakcijas viedoklis.

Kolēģi...

A. Krauze (ZZS).

Es īsi...

Sēdes vadītāja. Nu, pagaidiet. Vienu mirkli!

Vārds deputātam Armandam Krauzem otro reizi.

A. Krauze. Paldies. Man pietiks arī ar minūti.

Jā, tas, ko minēja Zariņa kungs... Tiešām šaubu ēna varētu būt pār šo procesu, pār to, kā Saeimas Prezidijs izsludināja šo sēdi un kā tika malā nolikts 34 deputātu parakstīts dokuments par sēdes sasaukšanu 5. jūnijā.

Jāteic, ka pēc šāda principa Saeimas Prezidijs jau varēja nolikt malā šo mūsu iesniegumu un skatīt nākamā gada maijā, un pateikt, ka prezidentu vēlēsim 2020. gada maijā. Tātad faktiski Saeimas Prezidijs tomēr ir rīkojies, manuprāt, nekorekti un ignorējis 34 deputātu vēlmi vēlēt prezidentu 5. jūnijā, lai tādējādi būtu vairāk laika diskusijām, diskusijām ar sabiedrību un prezidenta amata kandidātu debašu uzklausīšanai. Jo, kā jūs atceraties, pilnā sparā līdz šim gāja Eiropas Parlamenta vēlēšanu... priekšvēlēšanu debates. Faktiski šonedēļ šīs divas dienas, pirmdiena un otrdiena, - tās bija tās dienas, kurās sabiedrība un arī politiskās partijas varēja reāli pievērsties prezidenta vēlēšanām.

Tā ka es arī esmu tajās domās, ka visu deputātu vienlīdzības princips un mazākuma tiesības lūgt iespēju sasaukt Saeimas sēdi ir šoreiz ignorētas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Urbanovičam.

J. Urbanovičs (SASKAŅA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Ir izdarīts milzu darbs pirms Saeimas... šīs procedūras. Ir organizēts Egila Levita iecelšanas process... perfekti... līdz šim balsojumam. Un nevienam nav šaubu - ne viņam pašam, ne viņa konkurentiem, nevienam šajā zālē, nevienam ārpus šīs zāles! -, ka Egils Levits būs nākamais prezidents. Tas nemaz nav slikti. Tas nav sliktākais variants. Es domāju, arī jebkurš opozīcijas deputāts... un arī tie, kas Saeimā nav... skatās cerīgi uz viņa prasmēm, par kurām daudz tiek runāts.

Bet, kolēģi, bieži vien ir tā: kad kaut kas ticis izdarīts perfekti un ir panākts rezultāts, pēc tam kaut kādām detaļām vairs neatliek laika un prāta. Vienkārši slinkums. Un tā tas ir noticis arī pašreiz. Jo tā paviršība, ar kādu Saeimas Prezidijs formēja šo *(Starpsauciens: "Tur ir arī SASKAŅA!")*... Frakcijas SASKAŅA deputāti pauda savu viedokli un palika mazākumā. *(Starpsauciens.)* To jūs varējāt, arī Rīgas domē strādājot, iemācīties. *(Smiekli. Aplausi.)*

Kolēģi, es gribu pateikt vēl dažas lietas - pašas svarīgākās. Mēs katrs gribam, lai mūsu valstij iet labāk. Un, ja prezidentam iet labi, tad visi par to priecājamies. Bet tas, ko jūs diemžēl izdarījāt... neizdarījāt... ar šo paviršību... ka pietiek ar to, ka balsis ir saskaitītas, un ka pārējais vairs nav tik svarīgs... Diemžēl procedūra šādā vēlēšanu procesā... Saeimas darbā ir briesmīgi svarīga. Tāpēc mēs ievēlējam Saeimas Prezidiju, kura uzdevums ir organizēt visu mūsu darbu. Organizēt, nevis vadīt un valdīt. Šis bija uzpūtīgas valdīšanas un vadīšanas piemērs: netika izskatīts - vispār skatīts netika! - 34 deputātu priekšlikums. Tas netika skatīts! Tas tika nolikts malā - nolikts malā! - kā tāds, kas varbūt tiks skatīts, kad tam vairs nebūs nekādas nozīmes.

Kāpēc es par to runāju? Ne tāpēc, ka man būtu kādas specifiskas dusmas uz tiem, kas tā darīja. Viņi... tā nav pirmā reize, un acīmredzot viņi aizvien nekaunīgāk rīkosies pēc savām iegribām un tā, kā ērtāk. Un aizvien mazāk... ignorēs ne tikai opozīciju, bet vispār Latvijas sabiedrību. Tā ir slikta tendence, un tie, kas šodien izmantos šo iespēju, iespējams, būs pirmie cietēji. Bet, kolēģi, šis problēmas akmens prezidenta Levita kurpē būs visus četrus gadus. Šī problēma ar viņa ievēlēšanas kārtību, ar to, cik nevīžīgi parlaments viņu ir iecēlis iepriekš sarunātā veidā, - tas viņam ļoti kaitēs starptautiski un arī iekšpolitiski nevairos viņa iespējas. Viņam kā tiesību zinātājam tas ir skaidrāks par skaidru. Žēl, Levita kungs, ka tādu ceļamaizi jūsu izvirzītāji un iecēlēji jums ir sarūpējuši.
Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Vārds Saeimas priekšsēdētājai Inārai Mūrniecei.

I. Mūrniece (NA).
Godātie kolēģi! Šīs ir debates, un es šeit runāšu kā deputāte. Bet es runāšu par to, ko mēs šodien darām. Mēs vēlējam Valsts prezidentu.

Godātie kolēģi! Tās ir gan parlamenta darbības daļa, gan arī politisks jautājums. Un, godātie kolēģi, Saeimas Prezidijs ir licis uz galda un centies līdzsvarot visu partiju, visu politisko frakciju intereses, visus iesniegumus, ko esam saņēmuši no deputātiem. Bet mēs vienlaikus jūtam, ka tas ir arī politisks jautājums. Man ļoti žēl, ka šo visai Latvijai lielo dienu cenšas apēnot ar kādām izdomātām problēmām, lai varētu tās pasniegt politiski. *(Dep. I. Zariņš: "Kāpēc jūs tā darījāt?")*

Godātie kolēģi! Mēs saņēmām gan 34 Saeimas deputātu iesniegumu, gan 45 Saeimas deputātu iesniegumu par vēlēšanu rīkošanu. Saeimas prezidijs balstās uz Latvijas Republikas Satversmi un Saeimas kārtības rulli, un aicinu iepazīties ar Satversmes 19. pantu, kas ļoti skaidri nosaka: "Saeimas prezidijs sasauc Saeimas sesijas un nosaka kārtējas vai ārkārtējas sēdes." Jā, protams, Saeimas Prezidijs sasauc sēdes, kad to lūdz vismaz 34 deputāti. Mēs respektējam opozīcijas tiesības, un tās ir konstitucionālas tiesības. Šis iesniegums joprojām vēl ir uz Saeimas Prezidija galda lemšanai. *(Frakcijas SASKAŅA starpsaucieni. Smiekli.)* Mēs sasaucām Frakciju... *(Zālē troksnis.)* divas Frakciju padomes, un šo Frakciju padomju protokoli ir pieejami gan visiem deputātiem, gan arī medijiem. Es aicinu par šo jautājumu arī medijus interesēties dziļāk un neņemt vērā kādus maldīgus, politiski mērķētus apgalvojumus šodien no Saeimas tribīnes.

Godātie kolēģi! Es atceros... Gribu atgādināt vēlreiz - šī ir liela diena, un visa Latvijas sabiedrība raugās uz parlamentu. Visu acis šodien ir pievērstas parlamentam, jo parlaments izvēlas nākamo Valsts prezidentu.

Lai mums visiem veiksmīga šī diena! Lai Latvijai veiksmīga šī diena! Dievs, svētī Latviju!
(Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Debates slēdzam.

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Tātad debates ir slēgtas.
Aicinu balsu skaitītāju vārdā Rihardu Kolu izskaidrot balsošanas kārtību.

. Kols (NA).

Cienījamie, godātie kolēģi! Mans pienākums ir izskaidrot jums secīgu balsošanas kārtību.

Balsošana notiks šeit pat - blakus zālē. Ienākot Balsošanas zālē pie balsu skaitītājiem, lūdzu, nosauciet savu vārdu un uzvārdu, un jūs saņemsiet vēlēšanu zīmi.

Kā ir jāaizpilda vēlēšanu zīme, kuru jūs saņemsiet? Vēlēšanu zīmē būs trīs Valsts prezidenta amata kandidāti, un vēlēšanu zīme jums jāaizpilda, ievelkot plusiņu rombiņā... norādot, ka esat "par" vai "pret" attiecīgo kandidātu.

Ņemot vērā, ka līdzšinējā pieredze liecina, ka arī 13. Saeimā deputāti nav, kā saka, simtprocentīgi pārliecināti, vai viņi pareizi izprot, kā pareizi aizpildīt vēlēšanu zīmes (jo ir pieļautas arī kļūdas un ir par nederīgām atzītas zīmes), mēs esam sagatavojuši diezgan uzskatāmu vizuālu materiālu, lai paskaidrotu, kādos gadījumos vēlēšanu zīmes balsu skaitīšanas komisijas locekļi atzīs par nederīgām.

Pirmais veids ir šāds. Ja vienlaikus izdarīta atzīme gan "par", gan "pret"... attiecīgi rombiņā... Šis ir tāds variants, šāda zīme... Tātad, ja, pieņemsim, pret visiem kandidātiem ir "pret", bet tajā pašā laikā ir par vienu kandidātu "par", tad šāda vēlēšanu zīme tiks atzīta par *(Starpsauciens.)* nederīgu. Par nederīgu!

Es tūlīt parādīšu arī citus iespējamos variantus. Bet, ja kādu deputātu pirms balsošanas vēl joprojām māc šaubas, vai viņš pareizi izprot, kā vajag aizpildīt vēlēšanu zīmi, aicinu vērsties pie Saeimas Juridiskā biroja pārstāvjiem, kas jau individuāli izskaidros vēlreiz šo procedūru.

Otrs variants, kad vēlēšanu zīme netiek atzīta par derīgu. Tas ir tad, kad par kādu no kandidātiem nav atzīmēta atbilde ne "par", ne "pret". Tas ir gadījumā... ir trīs kandidāti, bet vienam kandidātam nav ne "par", ne "pret". *(Starpsauciens: "Parādiet mums arī!"; dep. J. Strīķe: "SASKAŅA nebalsos!"; Dep. A. Klementjevs: "Nevar zināt!")* Tātad arī šādā gadījumā vēlēšanu zīme tiks atzīta par nederīgu.

Trešais. Ir izdarīta cita veida atzīme vēlēšanu zīmē. Ar to es domāju, ja ir plusiņa vietā ielikts mīnusiņš vai ķeksītis vai arī kandidāts ir izsvītrots. Šāda vēlēšanu zīme tiks uzskatīta par nederīgu.

Un beidzamais. Ir gadījumi, ka "par" var balsot tikai par vienu kandidātu. Ja par diviem kandidātiem vai pat trim kandidātiem ir atzīmēts "par", tad šāda vēlēšanu zīme tiks uzskatīta par nederīgu. *(Dep. A. Kaimiņš: "Vai varētu, lūdzu, parādīt pareizo variantu?" Smiekli.)*

Kā jau es minēju, individuāli varat vērsties pie Saeimas Juridiskā biroja, ja vēl joprojām... ja no šī vizuāli uzskatāmā materiāla jūs neguvāt pārliecību, kā pareizi aizpildīt vēlēšanu zīmes.

Godātie kolēģi! *(Sēdes vadītāja noklaudzina ar āmuru.)* Godātie kolēģi! Par procedūru. Pēc uzaicinājuma jūs tiksiet aicināti virzīties uz Balsošanas zāli rindas kārtībā. Tur, kā jau es minēju, jums jānosauc vārds un uzvārds un saņemsiet vēlēšanu zīmi. Vēlēšanu zīmē aizpildiet attiecīgo... nu, kā jūs lemsiet... Vēlēšanu urna atradīsies Sēžu zālē. Balsojumam beidzoties, tiks apkopoti balsošanas rezultāti, un jūs tiksiet ar zvanu aicināti atpakaļ zālē. Tātad lūdzu būt uzmanīgiem un nenokavēt to brīdi, kad sēde tiks turpināta. *(Starpsauciens.)* Turklāt arī no tribīnes mēs paziņosim, ka ir, pieņemsim, atlikušas piecas minūtes, lai vēl varētu nobalsot, līdz balsošana būs noslēgusies.

Līdz ar to es aicinu balsošanas komisijas deputātus virzīties uz Balsošanas zāli, lai sagatavotu vēlēšanu zīmes. Pirms tam... es saprotu, mums ir arī publiski jāatrāda vēlēšanu urna, kas ir šeit.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi, lūdzu...! Kur jūs dodaties?

R. Kols. Kolēģi, vēl komisija... vēl par agru... *(Smiekli.)*

Sēdes vadītāja. Ieņemiet vietas Sēžu zālē! Vēl balsu skaitītāji nav lūguši nekur doties. Lūdzu, pārliecināsimies par to, ka procedūra tiek ievērota.

Kolēģi, pagaidiet vienu mirkli!

R. Kols. Un, protams, galvenais - arī pārbaudīt vēlēšanu urnas...

Sēdes vadītāja. Kolēģi, atgriezieties zālē! Esiet tik laipni! *(Starpsauciens. Aplausi.)*

R. Kols. Šeit var āmuriņu izmantot.

Sēdes vadītāja. Turpiniet, Kola kungs!

R. Kols. Jā, tad es aicinātu arī, Tutina kungs... mēs varētu atrādīt, ka vēlēšanu urna pirms tās aizslēgšanas ir tukša... *(Zālē troksnis.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

R. Kols. Kolēģi! Zvans ir nozvanījis, un tas ir signāls, ka mēs uzsākam balsošanu. Lūdzu, pa vienam rindas kārtībā virzāmies uz Balsošanas zāli!
Paldies.

(Notiek balsošana.)

R. Kols. Cienījamie, godātie kolēģi! Informēju, ka balsošanai ir atlikušas vēl piecas minūtes - līdz pulksten 12.19... 12.20.
Tā ka, lūdzu, tiem, kas nav paguvuši, vēl ir piecas minūtes laika to izdarīt. *(Starpsauciens: "Cik jums vajag saskaitīt balsis?")*

(Notiek balsošana.)

R. Kols. Cienījamie, godātie kolēģi! Informēju, ka balsošana ir noslēgusies un balsu skaitīšanas komisija uzsāks darbu pie balsu skaitīšanas.
Paldies.

(Notiek balsu skaitīšana.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Varam turpināt?
Balsu skaitītāju vārdā - deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Cienījamie, godātie deputāti! Saeimas balsu skaitītāju sēdes protokols Nr. 9 - par balsošanas rezultātiem, ievēlot Latvijas Republikas Valsts prezidentu. 2019. gada 29. maijā, Rīgā, Saeimas namā, vēlēšanu zīme Nr. 7.

Kopumā izgatavotas 120 vēlēšanu zīmes.

Deputātiem izsniegtas 95 vēlēšanu zīmes.

Sabojātu un nomainītu nav.

Dzēstas atlikušās 25 vēlēšanu zīmes.

No vēlēšanu kastes izņemtas 95 vēlēšanu zīmes.

Par derīgām atzītas 93 vēlēšanu zīmes.

Par nederīgām atzītas 2 vēlēšanu zīmes.

Pret visiem kandidātiem nav balsots nevienu reizi.

Par kandidātiem nodotās balsis:

Egils Levits – par – 61 *(Aplausi.)*, pret – 32;

Juris Jansons – par – 8, pret – 85;

Didzis Šmits – par – 24, pret – 69. *(Starpsauciens.)*

Balsošanas rezultāts: par Latvijas Republikas Valsts prezidentu ievēlēts Egils Levits. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Saeimas vārdā sveicam jaunievēlēto Valsts prezidentu Egilu Levitu.

Sakām paldies par piedalīšanos Valsts prezidenta vēlēšanās tiesībsargam Jurim Jansonam un Saeimas deputātam Didzim Šmitam.

Vārds jaunievēlētajam Valsts prezidentam Egilam Levitam.

E. Levits (jaunievēlētais Valsts prezidents).

Mīļie Latvijas cilvēki! Mūsu Latvijas valsti mēs esam mantojuši no iepriekšējām paaudzēm. Latvijas valsts ir mūsu senču izcīnīta un veidota. Latvijas valsts ir ietvars, kurā mēs varam īstenot savus sapņus, baudīt savu brīvību un runāt savā valodā.

Darbs pie Latvijas valstiskuma nostiprināšanas nebeidzas nekad, tādēļ mūsu pienākums ir strādāt, lai nākamās paaudzes mūsu Latviju mantotu stipru, drošu un zaļu. Šim lielajam uzdevumam būs

veltīts viss mans darbs. Es būšu visas Latvijas tautas prezidents - visu pārliecību, visu tautību, visu ticību, visu Latvijas pilsoņu prezidents. Gan to, kas dzīvo Latvijā, gan to, kas dzīvo plašajā pasaulē. Es būšu gan trūcīgo, gan pārtikušo cilvēku prezidents. Es būšu gan atstumto, gan par savu dzīvi drošo cilvēku prezidents. Mans darbs būs veltīts tam, lai mūsu Latvijā būtu vairāk solidaritātes, lai mēs visi justos novērtēti, vajadzīgi un piederīgi savai valstij.

Mēs visi - Latvija, Eiropa, pasaule - dzīvojam strauju pārmaiņu laikmetā. Sabiedrība - tāda, kāda ir pašlaik, - pēc 10 gadiem būs pilnīgi citādāka, un tādēļ mums ir jāprot šīs pārmaiņas paredzēt un vadīt mūsu visu labā.

Latvijai - no Mazirbes līdz Indrai, no Ipiķiem līdz Skaistkalnei - ir milzīgs potenciāls iet pa modernas, ilgtspējīgas valsts ceļu, kļūt par valsti, kuru virza mūsu cilvēku talanti un zināšanas. Visi latvieši, lai kur viņi būtu, visi Latvijas iedzīvotāji ir aicināti pielikt roku šim darbam.

Pastāvēs, kas pārvērtīsies! Tā ir un paliek atslēga latviešu nācijas, latviešu valodas un latviešu kultūras pastāvēšanai un attīstībai cauri gadu simtiem.

Paldies, godātie deputāti, par man parādīto uzticību!

Paldies Valsts prezidentam Vējonim par darbu Latvijas labā!

Paldies maniem līdzkonkurentiem, līdzkandidātiem par piedalīšanos pirmajās atklātajās Valsts prezidenta vēlēšanās Latvijas valsts vēsturē!

Es vēlos pateikties arī savai ģimenei par atbalstu. Paldies visiem tiem, kas ikdienā strādā, lai padarītu mūsu valsti drosmīgāku, gudrāku un skaistāku!

Strādāsim kopā! Saules mūžu Latvijai! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies jaunievēlētajam Valsts prezidentam Egilam Levitam!

Godātie kolēģi! Paldies arī jums šodien par darbu! Latvija ir sagaidījusi jauno Valsts prezidentu.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu reģistrācijas režīmu!

Vārds Saeimas sekretāra biedrei Marijai Golubevai reģistrācijas rezultātu nolasīšanai, kolīdz tie sagatavoti.

M. Golubeva (13. Saeimas sekretāra biedre).
Nav reģistrējušies: Uldis Augulis, Sergejs Dolgopolovs, Armands Krauze, Vitālijs Orlovs, Ivans Ribakovs un Didzis Šmits. *(Starpsauciens: "Ivans ir!")*

Sēdes vadītāja. Paldies.
Saeimas ārkārtas sēdi slēdzu.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas pavasara sesijas 7. (ārkārtas) sēde
2019. gada 29. maijā

Valsts prezidenta vēlēšanas
(Dok. Nr. 1003, 1003A)

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas ziņojums

Ziņo - dep. J. Kursīte-Pakule

Debates - dep. R. Dzintars
- dep. D. Pavļuts
- dep. D. Beitnere-Le Galla
- dep. A. Krauze
- dep. V. Dombrovskis
- dep. R. Kols
- dep. A. Zakatistovs
- dep. M. Staķis
- dep. V. Valainis
- dep. A. Kiršteins
- dep. I. Voika
- dep. J. Dombrava
- dep. M. Šteins
- dep. A. Gobzems
- dep. R. Znotiņš
- dep. A. Kaimiņš
- dep. I. Zariņš
- dep. V. Valainis
- dep. I. Lībiņa-Egnere
- dep. I. Zariņš
- dep. A. Krauze
- dep. J. Urbanovičs
- dep. I. Mūrniece

Par vēlēšanu procedūru

Ziņo - dep. R. Kols

Balsu skaitītāju komisijas ziņojums (Protokols Nr. 9)

Ziņo - dep. R. Kols

Jaunievēlētā Valsts prezidenta E. Levita uzruna

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedre M. Golubeva

Balsojumi
Datums: 29.05.2019 11:10:19 bal001
Par - 73, pret - 3, atturas - 2. (Reģistr. - 94)
Balsošanas motīvs: Par runas laika pagarināšanu

Datums: 29.05.2019 12:19:43 bal002
Balsošana ar vēlēšanu zīmēm
Balsošanas motīvs: Valsts prezidenta vēlēšanas

Datums: 29.05.2019 13:19:28 bal003
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

29.05.2019. 9.00 11.00 preses konference

Sēdes videotranslācija	**29.05.2019**	9.00	11.00	Preses konference

1. pl. 10:00 – 1 h 47 min stg 539 sēde Nr.7-pavasara-sesija-1-daļa Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190529122401_saeima.lv.audio.01.1_1_0

2. pl. 13:10 – 10 min stg 539 sēde Nr.7-pavasara-sesija-2-daļa Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190529132601_saeima.lv.audio.01.1_1_0

3. pl. 13:30 – 31 min stg 539 sēde Nr.7-pavasara-sesija-3-daļa Prese kon
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20190529160302_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

	Sēdes video translācija	29.05.2019	9.00	11.00	Preses konfer.

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/539
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=29c98234-61e6-4d0b-a14b-fb241e299e6b

---

29.05.2019. 13.Saeima septītā sēde-pavasara sesija, ārkārtas prezidenta vēlēšanas 168/Lp13 *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Dagmāra Beitnere-Le Galla*
2019.gada 29. maija sēde (pirmā) sākas pl. 10:00
sēde slēgta pl. 13:20, sēdes ilgums- 3 h 20 minūtes

PIEBILDE: 29. maijā notiek viena sēde nr.7 (pavasara sesija).

Latvijas Republikas Saeimas
2019.gada 29.maija
ārkārtas sēdes darba kārtība 10:00

	Valsts prezidenta vēlēšanas (Dok. Nr. 1003, 1003A, 1003Balsojums)Balsojums par kandidātu, Balsojums ar vēl. zīmēm Paziņojums Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija (Referents: Janīna Kursīte-Pakule) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi	
	Sēde beigusies 29.05.2019 13:20	

---

* * * *